

20 ОЖИШТОБАЦА

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 103 ГОД. II

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПЕТКА

БЕОГРАД 22 НОВЕМБАР 1946

ВЛАЈКОВИЋЕВА 8, ТЕЛ. 23-003 И 20-443

ЦЕНА ОВОМ БРОЈУ 2 ДИЊ.

БЕОГРАД ЋЕ ПОКАЗАТИ СВОЈЕ ВЕЛИКО СРЦЕ у помоћи братској Албанији

После страховите и незапамћене непогоде, која је крајем прошлог месеца изазвала огромна материјална оштећења и људске жртве у Албанији, људи наше земље, све наше масовне организације и све установе, на апел Одбора за помоћ пострадалима у Албанији, прионуле су на сакупљање новчаних прилога који би бар донекле умањили величину страдања и помогли албанском народу да обнови опустошене крајеве.

Као и у свим градовима и селима наше земље, ових дана и фронтотске организације Београда отпочеле су прикупљање прилога за помоћ братском албанском народу. Београд, главни град наше Федеративне Народне Републике, који је предводио у свим акцијама војен од Народног фронта, који је умео да покаже своје велико и племенито срце увек када се радило о брзим акцијама за братску помоћ. — било да се радило о помоћи нашим борцима у току завршних борби за ослобођење наше земље, или о помоћи нашој браћи у ратом опустошеним крајевима — умеће то да учини и овога пута, када се ради о помоћи малом али по храбрости и борбености великом савезничком, пријатељском и братском албанском народу.

Помоћ коју ће Београд, његови радни људи, његове напредне жене, његова борбена омладина, — сви његови грађани пружити пострадалима у Албанији треба да буде не само издана него и брза. Кроз њу ће Београд, пружајући материјалну помоћ у циљу изградње бујицама порушених и однесених мостова и кућа, пута и путева, најбоље изражити своја племенита осећања која гаји према оном малом народу који је у данима најтежих борби наших народа за окончање окупације, од својих скромних војничких снага, одвојено две дивизије својих храбрих синова и послао у помоћ нашој Армији; који је умео и уме одлучно да брани своју слободу и националну независност од свих империјалистичких настрљиваца, било да та настрљивост долази путем економског притиска на измучени, опљачкани и изгладнели народ, било да се изражава кроз провокаторску „шесту“ ратних бродова албанским територијалним водама у циљу чистиња мина, било да се огледа у „великој“ и „хуманој“ мисији мистера Фулца у циљу стварања услова за успоставу дипломатских односа између Америке и Албаније кроз организовање злочиничке

саботаже при радовима на исушавању мочварних предела у близини Корче; било да се испољава кроз сувише провидну али дрско демагошку дреку верног слуге империјалистичких госа, господина Цалдариса, о „провокацијама“ албанских трупа на грчкој граници и о помоћи Албаније грчким партизанима.

На све те акције уперене са циљем угрожавања независности, у циљу политичког господарења кроз економско поробљавање, албански народ умео је увек да да достојан одговор. Тај одговор је био одлучан и смео, јер је и сам народ такав. Народ који је својим сопственим снагама, кроз крваве борбе и велике људске жртве извојевао толико очекивану слободу и независност, неће бити привољен никаким демагошким методама, да се своје слободе, независности и лепше будућности одрекне у корист ма које империјалистичке земље.

А бранећи тако одлучно своје границе, своју независност, албански народ брани и наше границе и нашу независност, брани границе и независност свих балканских народа, бори се заједно са осталим напредним народима на челу са великим Совјетским Савезом, за изградњу што праведнијег и што трајнијег мира.

Зато помоћ Албанији није само помоћ суседу који се тренутно нашао у невољи, већ помоћ једном храбром, напредном народу, који је судбину своје земље узео чврсто у своје руке и тиме стао на страну оних напредних снага у свету, које у непрекидним напорима изграђују услове за срећнији живот људи.

Зато ће цела наша земља која зна како је тешко робовати, како је напорно извојевати слободу и независност, све наше народне републике, сви наши градови, а пре свих Београд умети да цене напоре братског албанског народа, зато ће и поред тога што се сами налазимо у периоду изградње и обнове, а тиме још увек у недаћама и оскудици, сви грађани нашег главног града помоћи онима којима је много теже, који су у још већој невољи изазваној незапамћеном провалом облака — бујицама и поплавама.

Зато, када на врата грађана закупају другији из рејонских одбора за сакупљање прилога, нека свако ко та врата отвори размисли о томе зашто даје помоћ пострадалима у Албанији и нека према томе колико буде осетио зашта даје — толико и да, јер кроз те прилоге биће најбоље изражена велика љубав наших народа према албанском народу. Д. Б.

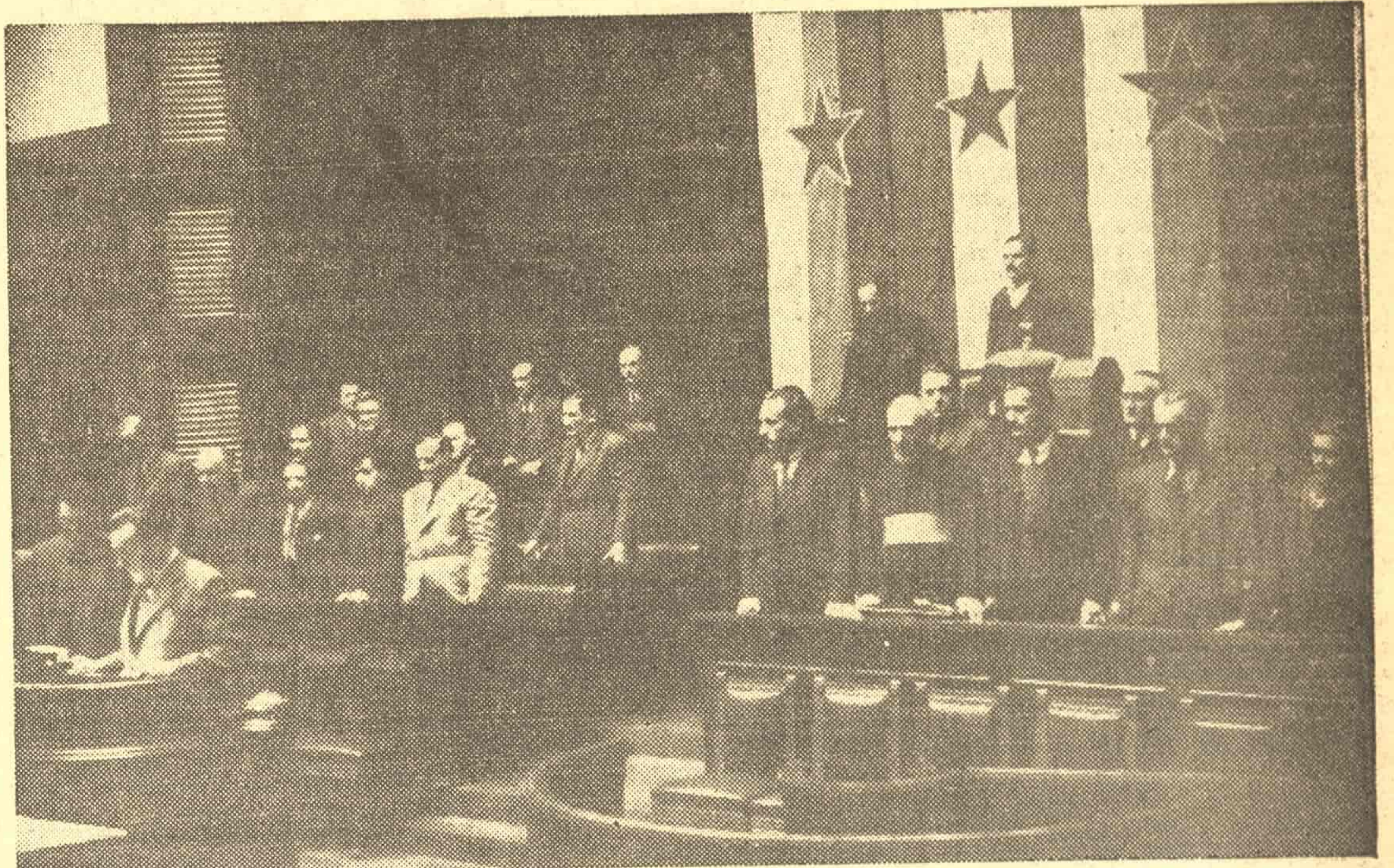
УСТАВ СРБИЈЕ БИЋЕ НАРОДНИ УСТАВ, — ОД НАРОДА И У КОРИСТ НАРОДА

Значај заседања Уставотворне скупштине Србије

У Београду, главном граду Федеративне Народне Републике Југославије, који је уједно и главни град Народне Републике Србије, отпочело је 20 новембра заседање Уставотворне скупштине Народне Републике Србије која је изабрана на изборима 10 новембра. Дани у којима заседава Уставотворна Скупштина Србије претстављају крупни историјски датум у историји српског народа и Београда као главног, руководећег града српског народа. Београд није само административни центар Србије. Он је њен политички, економски и борбени центар. У дугој и мучној борби српског народа за освајање демократске уставности, Београд је одиграо значајну и водећу улогу од почетка XIX века до данас. На београдским калдрмама је проливена крв најбољих синова српског народа који су се борили и жртвовали за уништење турског ропства, кнежевске и краљевске аутократије, реакционарно бирократске и хегемонистичке политике владајућих клика. У Београду је српски народ доживео тешке и мрачне дане када су му турски султани ферманом наметали „Уставе“ и када су му краљеви дволично „подаривали“ или подмукло обарали Уставе. Али Београд је био средиште плебејске и борбене Светоандрејске скупштине 1848 и позорица првих смелких напада на охиону хитлеровску окупацију у лето 1941.

У изборима за Уставотворну Скупштину Народне Републике Србије Београд је показао високу политичку свест и јединствену вољу свога становништва бирајући са преко 86,94% гласова кандидате Народног фронта. Отуда је Београд, тај древни град богат напредним демократским традицијама, данас оправдао седиште Уставотворне скупштине која треба да донесе истински народни и демократски Устав Народној Републици Србији.

Борба за Устав у српском народу није скорашња. Већ 1805 у уставничкој Србији употребљена је реч „конституција“, то „слово возбудило за слободу и трогателно“ како је писао Матеја Ненадовић. Међутим, прва демократска „конституција“ српског народа, заснована на претставничком врховном органу државне власти, Народној скупштини, и највишем извршном органу, „Правитељствујушцем Совјету“, врло је кратко трајала. Све тозар Марковић је сматрао да

Са првог заседања Уставотворне скупштине Народне Републике Србије

је уништење ових првих клика демократске владавине у српском народу било последица превласти кнеза и војсковођа обогатених ратом и плљачком. То је донекле и тачно. Али, основни узрок брзом уништењу клике демократске владавине у Србији лежи у томе што је први устанак изводила, као што каже Стаљин, „сеоска буржоазија потлачена нације против владајуће класе господареће нације“, и то у специфичним условима једнога заосталог аграрног друштва.

Ови економско-друштвени и класни односи у основи објашњавају цео даљи државни и политички развој Србије и суштинску њену Уставу. Прва два Устава, срењски Устав од 1835 и турски од 1838 јесу основни закон једног селачког друштва које се налази у првој фази акумулације капитала, која тражиће нове методе акумулације утиче на преношење власти са личног економског монопола и политичког деспотизма кнеза Милоша, на бирократску аутократију буржоаско-сеоских великаша. Устав од 1869 потврђује економске и политичке позиције бирократско-великашке владавине против народа, иако први пут под притиском народног незадовољства и буна, помиње Народну скупштину, ту традиционалну установу демократске борбе народних маса Србије.

Презајчење српског друштва на праве капиталистичке основе и заопштрење класних скуба грађанства и осиромашеног селаштва уједињеног са напредним деловима радног народа и интелгенције изазива појаву Устава од 1888. Иако је овај Устав компромис либералне буржоазије и богатих селјака са конзервативним великашима и краљем Милошем он је уствари извојеван побунама, политичким борбама и снагом народних маса. После октрсаног реакционарског Устава последњег Обреновића од 1901, успостављен је шести Устав у политичкој историји Србије, Устав од 1903 који претставља победу српске грађанске демократије. Овај Устав је био демократски у том смислу што је поставио услове за даље борбе српског народа за политичке и друге слободе. Уствари то је Устав либералне буржоазије и богатих селјака који су извојевали превласт над краљем више у своју него у корист народних маса.

Два Устава старе Југославије, Видовдански од 1921 и септембарски од 1931, претстављали су само лажно демократске, односно реакционарне оквири за диктатуру противнародне хегемонистичке клике буржоазије уједињене са монархијом против широких народних маса свих наших народа. Отуда демократске масе Србије никада нису прихватиле ове Уставе. Оне су се бориле за уништење оваквих Устава

и њихове економске и политичке основе.

Разумљиво је да су масе српског народа у јуну 1941 год. прихватиле борбени и слободарски позив Комунистичке партије Југославије, јер су у њему нашле не само позив за уништење страног фашистичког поробљавања, него и знак за коначну борбу за изградњу новог друштвеног и државног уређења заснованог на истинском народном суверенитету. У овој борби српски народ је у заједници са осталим нашим народима изградио на рушевинама старог државног апарата свој нови апарат власти, заснован на активном учешћу основних народних маса у управљању државом и на одлучујућем сектору општенародне имовине у рукама државе. У свим одлучујућим етапама које су изграђивале и потврђивале ново друштво и државно уређење српски народ је активно учествовао. Тако у историјским одлукама АВНОЈ-а и Уставотворне скупштине која је донела Устав ФНРЈ, тако и у својим врховним претставничким органима, као што су Главни народни одбор Србије 1941 и Велика Народна скупштина Србије 1944.

У данашњим великим данима своје политичке и државне историје, српски народ учествује преко своје суверене Уставотворне скупштине у доношењу свог Основног закона. Устава, који треба да утврди и изрази како слободно учешће Народне Републике Србије у Федеративној Народној Републици Југославији, тако и истински демократски систем владавине на територији Републике Србије. Битна је разлика између свих ранијих Устава и Устава који има да донесе на свом отпочетом заседању Уставотворна скупштина Републике Србије. Сви ранији Устави су „подарени“ и отети, наметнути и подарени од страних „протектора“ и империјалиста. Данашња Уставотворна скупштина нема ни са киме да прави компромис, ни да ма коме чини концесије. Претставник народног суверенитета, она нема ни с ким да дели власт него само да изрази стварни народни суверенитет српског народа. Отуда ће коначно Устав Србије неизбежно бити народни, од народа и у корист народа. Оно што су тежили побуњени српски селјаци 1804, оно о чему су сањали и зашта су се борили и умирали најбољих синова српског народа у току више од једног столећа, сад је постало стварност у братској и равноправној заједници српског народа са осталим народима моћне и заједничке домовине, Федеративне Народне Републике Југославије.

У томе је велики историјски значај заседања Уставотворне скупштине Народне Републике Србије.

ПОСЛЕ ПЛЕНУМА ГЛАВНОГ
ОДБОРА ЈЕДИНСТВЕНИХ
СИНДИКАТА

Задаци који стоје пред трудбеницима наше индустрије

Пред трудбенике — раднике, инжењере и техничаре наше индустрије у нашој народној држави поставили су се велики озбиљни и одговорни задаци. Требао је обновити уопште порушену индустрију и што више произвести. Затим се поставио задатак да се стално повећава квалитет произведене робе и да се што више смањују производни трошкови.

Свесни својих задатака, своје улоге у обнови земље, својих права и обавеза у народној — својој држави и чинице — да сада раде за себе и за подизање свога благостања, трудбеници наше индустрије су дали на посао. На челу са руководиоцима индустријских предузећа и синдикалним организацијама они су се укључили у првомајске такмичење са конкретним задацима и то својски — не жалели снаге. Они су узели на себе, поред осталих, још и ове конкретне обавезе: 1. да ће успоставити и освајати радне норме; 2. да ће савлађивати технику и да ће то савлађивање омасовљавати; 3. да ће овладати радом над машинама; 4. да ће снижавати производне трошкове; 5. да ће повећавати радну дисциплину; и 6. да ће побољшавати квалитет производа.

Њихова залагања у првомајском такмичењу и такмичењима која су за овим следила, нису остала без резултата. Она су уродила великим и добрим плодом. Наши трудбеници су успели да својим беспримерним залагањем и напором обнове нашу индустрију. Они су успели да у највећем делу грана наше индустрије достигну ли да у највећем делу грана предратни ниво производње, а у неким и да га премаше. Квалитет произведене робе се знатно побољшао. Цене индустријских производа ове године, у поређењу са ценама из прошле године знатно су снижене итд.

Међутим, и поред ових великих успеха пред трудбеницима наше индустрије стоји још читав низ великих и веома озбиљних задатака. Потребно је да се рад организује на новим начелима, на начелима, која одговарају духу наше нове народне државе, духу наше привреде. А то је да путем правилног искоришћења радне снаге савлађујемо наше задатке. Другим речима потребно је, да се (Наставак на другој страни)

ДА НЕ БУДЕ ДОЦКАН

— Толико је побеснео, да треба већ да га вежемо. Иначе ће нам оштетити ово дрво!

(Наставак са прве стране)

радна снага што правилно, што продуктивније и што рационалније искоришћује, тако да се са минимумом уложеног труда постиже максималан резултат.

За успешно решење тога задатка неопходно је потребно да се правилно поставе и реше неколико основних питања и то кроз такмичења и масовно.

На првом месту ту долази проблем увођења реалних норми. Питање норми је једно од најважнијих питања које се сада поставља у нашој индустрији. Оно добија данас нарочити значај када ми све дубље улазимо у планску привреду. Од правилног решења постављања норми зависи правилно планирање радне снаге, а самим тим и правилно планирање производње. До сада су многа наша предузећа поставила норми. Али исто тако многа од њих те норми нису поставила правилно. А има још и данас таквих предузећа која уопште још нису поставила норми. Истина, има разлога, због чега то до сада није било решено на задовољавајући начин. Међутим данас ови разлози у највећем делу отпадају. Пред руководиоце наших индустријских предузећа, наше синдикалне организације и уопште цео радни колектив предузећа то се питање данас најозбиљније поставља. Они том питању морају посветити највећу пажњу и у његово решење морају уложити највеће напоре. Приликом решавања тога питања треба да се користе искуством, које је до сада стечено на том пољу.

Други важан проблем који се поставља пред нашим трудбеницима у индустрији и који они исто тако морају такмичарски да савладају јесте омасовљавање ударништва, новотарства и стварање хероја рада. Ако је у досадашњим такмичењима ударништво било појединачно, оно сада мора да буде масовно. Зато се у такмичењу морају увести широке радне масе. Мора се развити не само индивидуално већ и колективно такмичење између појединих радних група појединих одељења у једном предузећу. Затим такмичење између појединих предузећа. На тај начин ми ћемо имати не само ударнике појединце, већ и радне колективе као ударнике.

Трећи важан задатак који је у тесној вези са другим и од кога зависи извршење другог задатка јесте масовно савлађивање технике. Радници који раде на машинама треба да постану стручњаци на њима и да се стално у свом послу усавршавају. Они морају да савладају технику рада на њој, да пронађу начин како ће са најмањим утрошком напора, времена и материјала извршити поједине операције у производњи. Ми већ данас имамо великих успеха на пољу савлађивања технике, али су они у већини случајева појединачни. Тако у појединим предузећима на пр. има у ткачницима радника, који раде не на једном разбоју, као што се то до сада радило, већ на по 4 и више разбоја и то без икаквих тешкоћа. С друге стране имамо и таквих случајева где на једној машини или једном послу раде 3-5 радника, а тај би посао могли да обаве 1-2 радника, када би савладали технику тога рада, када би постали стручњаци за рад на својој машини.

Све нам то доказује да пред нама стоје велике могућности у наредним такмичењима и да ми те могућности можемо искористити ако свакодневно подижемо и усавршавамо наше техничко знање и на тај начин постајемо високо квалификовани радници, стручњаци за рад на својој машини, стручњаци који руководе машинама, а не људи којима руководи машина.

Ето, то су неколико од читавог низа важних задатака који се постављају пред нама — трудбеницима у нашој индустрији у наредним такмичењима. То су неки од принципа нове организације рада, који се морају усвојити да би се постављени задаци савладали правилним искоришћавањем радне снаге.

Ако ми те задатке схватимо и правилно их поставимо а затим решимо, ми смо онда створили услове за повећање производње, за снижење производних трошкова и побољшање квалитета производње.

Досадашње залагање наших трудбеника, њихова такмичарска чврста воља и велики полет, пружају нам гаранцију да ће они такмичарски савладати и ове задатке.

А. ПАВКОВИЋ

Фриц се весели

После реквизиције „Народног дома“ у Горици, амерички војници уз помоћ немачких заробљеника однели су архиву (књиге, брошуре, листове) и спалили је у улици Окољи.

— Хајлара ово буди у мени веселе успомене

Наши занатски ученици у Чехословачкој не заборављају отаџбину

Народне власти омогућиле су великом броју наших занатских ученика школзавање у Чехословачкој. Дасада је уз велику помоћ братске чехословачке владе из наше земље отишло 3500 ученика.

Занатски ученици не заборављају своју отаџбину и желе да буду увек обавештени о свим догађајима који се збијају у њој. Редакција нашег листа примила је од занатских ученика, који се налазе на раду у Простејову, у Чешкој, следећи допис:

«Ми, Југословенски омладинци, који се налазимо у изучавању заната у Простејову, молимо вас да нам редовно шаљете лист «20 октобра».

Нас 45 другова изучава занат у фабрици мостовских и грађевинских конструкција. Рад није тешак и ми смо њиме задовољни, имамо своју штедрску радноницу, где под надзором мајстора стичемо стручна знања. У интернату имамо свој одбор Народне омладине, који у исто време врши и дужност домског одбора. Новембарско такмичење је и код нас у завршној фази. У њему смо показали необично добре резултате. Боримо се успешно са потешкоћама. Ми смо део оне омладине која је у стању да све тешкоће преброди. Радимо јер знамо да нас наши народи очекују и да су нашој земљи потребни стручни радници. Мислимо на домовину и њену обнову.

Чехословачки народ нас воли. То се осећа на сваком кораку. Са њиховом омладином тесно смо повезани. Са своје стране настојимо да што више учврстимо братство између наших народа, братство које постоји од вајкада.

Највећи недостатак нам је тај, што не добијамо редовно новине из наше земље. Ми преко новина познајемо све што се тамо код нас дешава и учимо се како треба извесне проблеме решавати и како их треба критиковати. Због тога вас молимо да нам редовно шаљете ваш лист, и по могућству утичете и на друге редакције да оне чине то исто.

Поздрављамо вас и захваљујемо вам унапред.

С Титом у обнову!
Чланови одбора Народне омладине Југославије:

Спојић Реља
Сердар Мило
Митар Спасојевић
Бркић»

Грчки омладинци из ударне бригаде „ЕЛАС“ у Београду

Задовољили смо жеље наших занатских ученика у Чехословачкој и одлучили да им редовно шаљемо све бројеве «20 октобра». Било би потребно да и редакције осталих листова учине то исто. Адреса омладине је: Југословенска омладина, фирма ДОЛТЕ, Простејов, улица Долни 100, Чехословачка.

По повратку са Омладинске пруге, где су се задржали извесно време и после отварања, грчки омладинци из бригаде „ЕЛАС“ посетили су Београд, где су се задржали неколико дана.

370 снажних грчких омладинца, који су у другој смени неуморно радили и били једна од најбољих бригада чији је рад награђиван признањем и заставицама, били су гости београдске омладине и културно-уметничких друштава „Радник“ и „Жарко Зрењанин“.

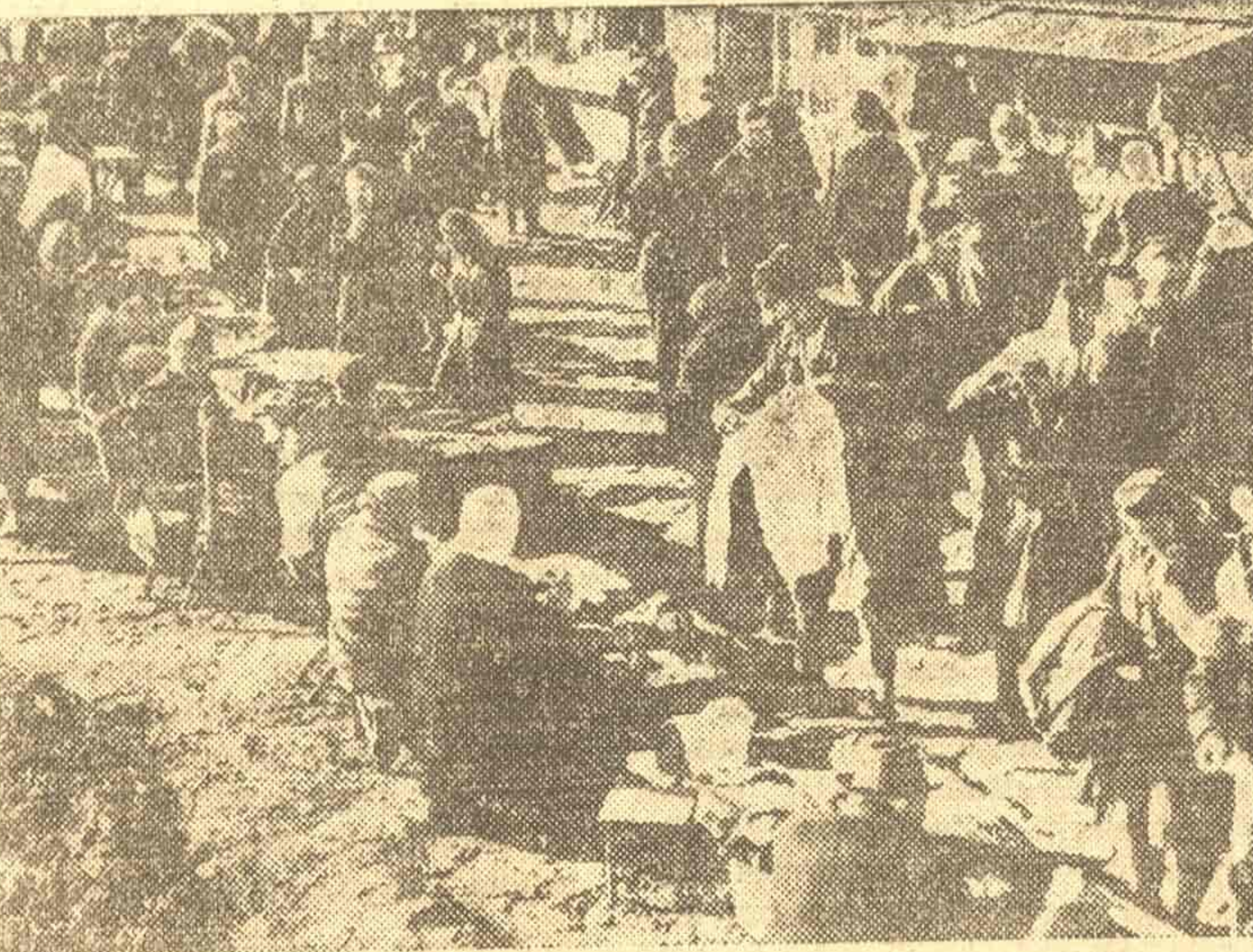
Поменути културно-уметничка друштва, која су посетили пругу и била гости грчке бригаде, приредили су им у Београду у својим просторијама скроман дочек. Прво вече је друштво металца „Радник“ у своје дому дало вечеру и после тога извело програм у заједници са културном екипом гостију, после чега се развило другарско весеље, а онда су измењани поклони. Друго вече је културно-уметничко друштво просветних радника „Жарко Зрењанин“ приредило гостима другарско вече у својим просторијама.

Грчки омладинци су били одушевљени срдачним пријемом у Београду и у многобројним говорима изразили своју топли захвалност давши обећање да ће и даље радити неуморно на обнову и изградњу наше земље, јер у јакој Југославији они виде за своју земљу гаранцију мира.

Омладинци бригаде „ЕЛАС“ отпутовали су за Загреб и друге крајеве земље, где ће, као и Београду, дати низ приредба вокалне музике и грчког фолклора.

С. Б.

Наше пијаци

На Каленићевој пијаци „дивља“ трговина је свакодневна појава. Продаје се све: од игле до зимских капута и шпорета. Крајње је време да се стане на пут оваквој трговини због које је Каленићева пијаца постала ругло нашег града.

Амерички и енглески империјалисти раде на томе да се Француска, на спољно-политичком плану, присаједини англо-саксонском блоку, а на економском плану — принципу «једнаких могућности». Став француске делегације на Париској конференцији мира сведочи о томе да је «доларска дипломатија» већ дала практичне резултате.

Француска и доларска дипломатија

Написао: В. Шагин

Дрју Пирсон одавно заузима место једног од најпознатијих коловођа Херстоуве новинарске банде. Почевши од 1921 године он путује по целом свету фабрикујући лажне вести, измишљајући противсовјетске бајке. Његове лажне вести већ више година изазивају завист Леона Пирсона, директора париског бироа америчке агенције «Интернешнал Њус сервис». Дрју је само за две године старији од Леона. Пирсон и су рођени у истом граду и посећивали су исти колеџ. Касније су обојица постали чланови квекерског братства «Капа Сигма». Али од онег времена, када су кренули путем одаке службе Херстовом лажи, Пирсон старији увек је надмашивао Пирсона млађег. Међутим, Леона Пирсона никада није напуштала нада да ће успети да измисли нешто што би надмашило чак и способности «самога Дрјуа. И он је заиста измислио».

На неколико дана пре избора за француски парламент париски листови добили су од Леона Пирсона саопштење да су се «извесне француске конзервативне организације обратиле америчкој амбасади у Паризу с молбом да их снабде оружјем, пошто претстоји неизбежан оружани конфликт са комунистима у вези са изборима 10 новембра». Према Пирсоновој верзији, америчка амбасада одбила је ту молбу «не желећи да се меша у унутрашње француске конфликте». Међутим, изјавио је Пирсон, америчка амбасада сматра да је унутрашња ситуација у Француској исцрпљена па је саопштила Вашингтону да је «политичка и економска стабилност Француске очигледно угрожена».

Фалсификат Леона Пирсона уперен је против демократских организација. Том фалсификату био је циљ да француском бирачу покаже на чијој су страни симпатије САД. Херстов најамник, агент америчке реакције, обавио је свој посао».

Али Пирсон се дубоко преварио приписујући себи славу организатора енглеско-америчке «психолошке интервенције» против француског народа. Још очи јунских избора у Француској трубац америчког империјализма Волтер Липман писао је у листу «Фигаро»: «Ако комунисти буду заузели власт у Западној Европи, они ће наићи на отпор британске и америчке војске».

У току последњих месеци, у периоду нарочито огорчених сукоба између снага демократије и реакције, притисак америчке «доларске дипломатије» на Француску осетно је порастао. Липманова ушена, Пирсонов фалсификат, хистерични вапаји свемогућих пирсона — све су то само појединачне епизоде енглеско-америчког мешања у политички живот Француске. То мешање има два различита правца. С једне стране, напори енглеско-америчке реакције упућени су указивању моралне подршке француском десничарским странкама. С друге стране, користећи зависност Француске од спољних поверилаца и зајмова, владајући кругови САД покушавају да јој наметну такве услове за добијање ове помоћи који су везани, као што се изразио један француски новинар, с неопходношћу да се прихвати «амерички начин мишљења».

Амерички и енглески империјалисти раде на томе да се Француска, на спољно-политичком плану, присаједини англо-саксонском блоку, а на економском плану — принципу «једнаких могућности». Став француске делегације на Париској кон-

ференцији мира сведочи о томе да је «доларска дипломатија» већ дала практичне резултате. Отступајући у низу питања од одлука сагласно донетих у Савету министара иностраних послова четири силе, француски делегати послушно су ишли путем англо-саксонских држава, Још успешније «доларска дипломатија» послује у питању придруживања Француске трговинској политици САД и Енглеске.

Бразавилски радио ту скоро је саопштио: «Француска је, као и Енглеска, одлучила да енергично подржава став САД у питањима међународне трговине. Тај став је већ свима познат. Вашингтон се данас изјашњава за ликвидацију царинских баријера, за отклањање свих одговарајућих ограничења у области трговине, једном речју — за успостављање најшире и најлојалније међународне конкуренције». Међутим, прихватајући принцип «једнаких могућности», Француска долази у сукоб са својим битним националним интересима.

Ослабљена ратом и окупацијом, француска економика није у стању да издржи конкурентску борбу против економике САД. Потпуно је очигледно да слободна америчка трговина на француском тржишту излаже опасност не само остварење плана модернизације индустрије и њеног снабдевања машинама, плана реконструкције целокупног економског система, већ угрожава и националну независност Француске. О томе сведоче услови француско-америчког финансиског споразума од 28 маја 1946 године.

Као што је познато, преговори које је у име француске владе водио у САД Леон Блум, временски су се поклопили са припремама за уставни референдум и са изборном кампањом у Француској. Конјунктурни интереси изборне борбе приморавали су Блума да на све начине ради на давању Француској зајма и кредита. Са своје стране, Вол-Стрит био је спреман да пружи подршку антикомунистичкој кампањи десничарских партија. Демократски сенатор Томас отворено је објаснио у часопису «Америкен мезиник» политичке циљеве давања зајма Француској.

«У циљу помагања наших претставника у Француској, споразум са њом био је склопљен баш на време како би се користиле све могућности утицаја на француске изборе 2 јуна. Несумњиво је да је зајам Француској одиграо значајну улогу у томе да се француски народ побуди на одбацивање тежње своје Комунистичке партије ка власти. Међутим, политички циљеви нису претстављали једини повод за америчку «помоћ» Француској.

Вол-Стрит никад не заборавља интересе свога цепа. Не говорећи већ о малим поштарањима, која су амерички финансијери изнудили Блуму — он је журно на изборе и зато је био попустљив, — треба истаћи да је споразум, обезбеђујући Француској зајам од 720 милиона долара, у исти мах повећавао француски дуг Сједињеним Америчким Државама на 1.370 милиона долара. У исти мах, Француска је преузела низ тешких обавеза везаних за одрицање од политике помагања националне производње путем лимитирања увоза. Између осталог, споразум предвиђа стварну ликвидацију тарифских препрека, које су омогућавале неколиким генерацијама француских земљорадника да се баве одлајањем пшенице, ма да је она стајала више него што су износили цене на светском тржишту.

Имајући у виду малопродуктивни карактер француске пољопривреде, треба претпоставити да ће конкуренција јевтиног америчког жита довести до

измене битних одлика пољопривредне производње и, на крају крајева, учинити Француску зависном од увоза жита.

Блумова попустљивост одиграла је трагичну улогу у развоју француске кинематографске индустрије. У једном од својих говора на Париској конференцији мира В. М. Молотов, демаскирајући присталице принципа «једнаких могућности», истакао је последње остварења тог принципа у односу на мале и ратом оштећене државе. Рекао је: «Може да дође такво доба када ћете у вашој земљи, дошавши у биоскоп, гледати америчке филмове, који се продају иностранству, а уз то никакве оне филмове боље квалитета, већ оне који су израђени у великим количинама, али који се зато распострањују и намећу иностранству преко агената јаких, нарочито обогаћених у годинама рата фирми и филмских друштва». Може се поуздано рећи да је за Француску већ дошло то тужно доба.

Према Вашингтонском споразуму, америчка филмска индустрија добила су могућност да продају француским биоскопима потпуно искоришћене и излизане филмове према вредности тежине филмова по килограму. «Амерички филмови, — изјавио је претседник синдиката француских филмова Фројере, — шаљу се у Француску тек пошто се комерцијално исплате у Америци. На тај начин, америчке фирме могу да продају филмове Француској по тако ниским ценама да то искључује сваку могућност конкуренције».

У Вашингтонском споразуму постоји још један члан који изазива озбиљну забринутост у француском демократском јавном мњењу: Французи морају да издржавају америчке трупе које се дан данас налазе на територији Француске и њених прекоморских поседу.

Ако се свему томе додају циљеве које сведоче о Херстоувој контроли над читавим низом француских листова и агенција («Кларк» «Фигаро», «Ажанс еропен де прес» итд.), слика америчког мешања у француске унутрашње политичке ствари и рушења суверенитета Француске биће потпуна.

Енглеска спроводи према Француској у свему сличну политику. Енглески империјалисти настоје да наметну Француској такве услове за трговинску размену који ће претворити земљу у енглеску колонију, у колонију што испоручује Енглеској наммирнице и сировине. У току последњих девет месеци енглески увоз у Француску био је за 14 милиона фунти већи од француског увоза у земље стерлиншког блока. Француска је на тај начин, приморана да трши остатком својих златних резерви и резерви у девицама. Енглеским монополима је циљ да Француска развија енергично производње којих у Енглеској нема или се у њој не развијају. У пракси то значи да је Француској намењена улога економског додатка Енглеској.

Карактеристично је да енглеско-америчка политика, која је, изгледало би, у супротности са интересима француских монополиста, налази на њихову потпуну подршку. Људи који су продали отаџбину Немцима, данас су сервилни према енглеско-америчком империјализму. Победа демократије плаши их много више него губитак националне независности француског народа.

Психички напади на француски народ не престају ни за један дан. Амерички, енглески, француски «пирсонци» настоје да уздрмају поверење народа у демократске организације, да продубе у земљи ситуацију економског хаоса и финансиског несклада, да скрену Француску с пута демократског развоја и да створе поволне околности за њено потчињавање експанзионистичкој политици САД и Енглеске.

На парламентарним изборима одржаним 10 новембра француски народ дао је достојан одговор противнародним комбинацијама реакције. Милioni француских родољуба дали су своје гласове комунистичким кандидатима — претставницима Партије која се енергично и доследно бори против покушаја да се ограничи национална независност Француске.

ДОПИСНИЦИМА „ДВАДЕСЕТОГ ОКТОБРА“

У недељу 24 новембра у 9 часова пре подне одржаће се састанак дописника „Двадесетог октобра“ из свих рејона (насеља, предузећа, устаова). Састанак ће се одржати у библиотеци наше редакције, Влајковићева бр. 8.

На састанку ће се говорити о досадашњем раду дописника и о њиховим задацима убудуће.

Зато се позивају сви дописници да овом састанку неизоставно присуствују.

УРЕДНИШТВО

Сцена из великог историско — биографског филма „Јаков Свердлов“ у коме се приказује живот Свердлова једног од највећих револуционара Октобра, сарадника и саборца Лењина. Овај филм ће се ускоро приказивати у Београду.

Више опрезности при давању одобрења за прековремени рад

Многа предузећа из свих сектора, обраћају се у последње време Одељењу рада ИНО-а са захтевом да ми се одобри прековремени рад. Највећи део ових предузећа образлаже овакве своје захтеве потребом да се на време изврши добијени производни задатак. Кад су овакве молбе подносила државна предузећа, отсек инспекције рада руководио се убеђењем о нужностима те ме-

ре ради остварења производног задатка.

Али кад су се с таквим захтевом почеле јављати једна за другом раднице из приватног сектора, а нарочито онда кад је ова појава узела масовни облик, инспекција рада сасвим природно, се наметнула ова појава као нешто нередовно, те се због тога у решавање оваквих случајева морало уносити више па-

жње. Несумњиво је да знатан део ових радница не тражи прековремени рад из чисте потребе да се на време изврши одређени производни план. При овом се оне руководе једним чисто приватним моментом: узгредно, уз производни задатак, узети у рад приватне послове и, разуме се, наплатити неконтролисано што се више може. Да је то доиста тако, најбоље потврђује случај столарске раднице „Побратимство“ Петог рејона, која је добила одобрење за прековремени рад искључиво ради производног задатка, па је узгредно израђивала и мртвачке сандуке. Још је тежи случај друге раднице, која је по истом основу добила дозволу за прековремени рад, није га искористила, али је радницама платила прековремене часове и трошковима производње додала и остале одговарајуће расходе. (Овај случај је у извештају).

На овај проблем се не сме гледати површно. Да се правилно оцени његова важност, нужно је знати какве последице има прековремени рад на производњу. Познато је да се сва радна снага плаћа по Уредби о надницама и платама са 50 од сто повишења редовне наднице. Исто тако је познато да прековремени рад (онај који траје дуже од осмочасовног радног времена) знатно испуњаје раднике у погледу њихове радне способности, због чега се неминовно смањује њихова производна моћ, која се пак одржава у смањеном производног ефекта. Да не бисмо набрајали и друге последице прековременог рада, које су штетне за производњу (на пример избацивање из радног строја преморених радница који се због тога чееше и теже разбољевају, погоршање здравственог стања породице преморених радника, отпрећење буџета Државног завода за социјално осигурање надницама за болесне раднике и тако даље.) Довољно је указати да су само две помешане појаве повишења наднице и премореност радника, које су неминовно везане са прековременим радом, довољне да сигурно поскупљују производњу.

Поскупљење производње, које је везано са искористићем прековременог рада, директно погађа опет широке слојеве радног народа. Због тога је овај проблем веома важан. Због тога инспекција рада мора да се удуби у разматрање сваке молбе за прековремени рад. Због тога инспектори рада морају будно да мотре шта израђују раднице, које су добиле одобрење за прековремени рад, како у нормално тако и у продужено радно време.

Живислав ЂОРЂЕВИЋ

20 Октобар БЕЛЕЖИ

НЕПОШТОВАЊЕ РЕДА НА УЛИЦИ

Има људи у Београду који воле да рачуна само о себи, сматрајући да је све за то да би они искористили, угрожавали и мир и ред и хигијену и здравље своје околине, својих суграђана. Такав је случај и са овим кафеџијом из Владиковићеве улице, који чисти свој неваљави чупак испред радње на тротоару. А што је најгоре — Биографани пролазе и гледају.

РАДНИЦИ БЕЛСАПА СТАРАЈУ СЕ О ИСПРАВЉЕЊУ ПРУГЕ

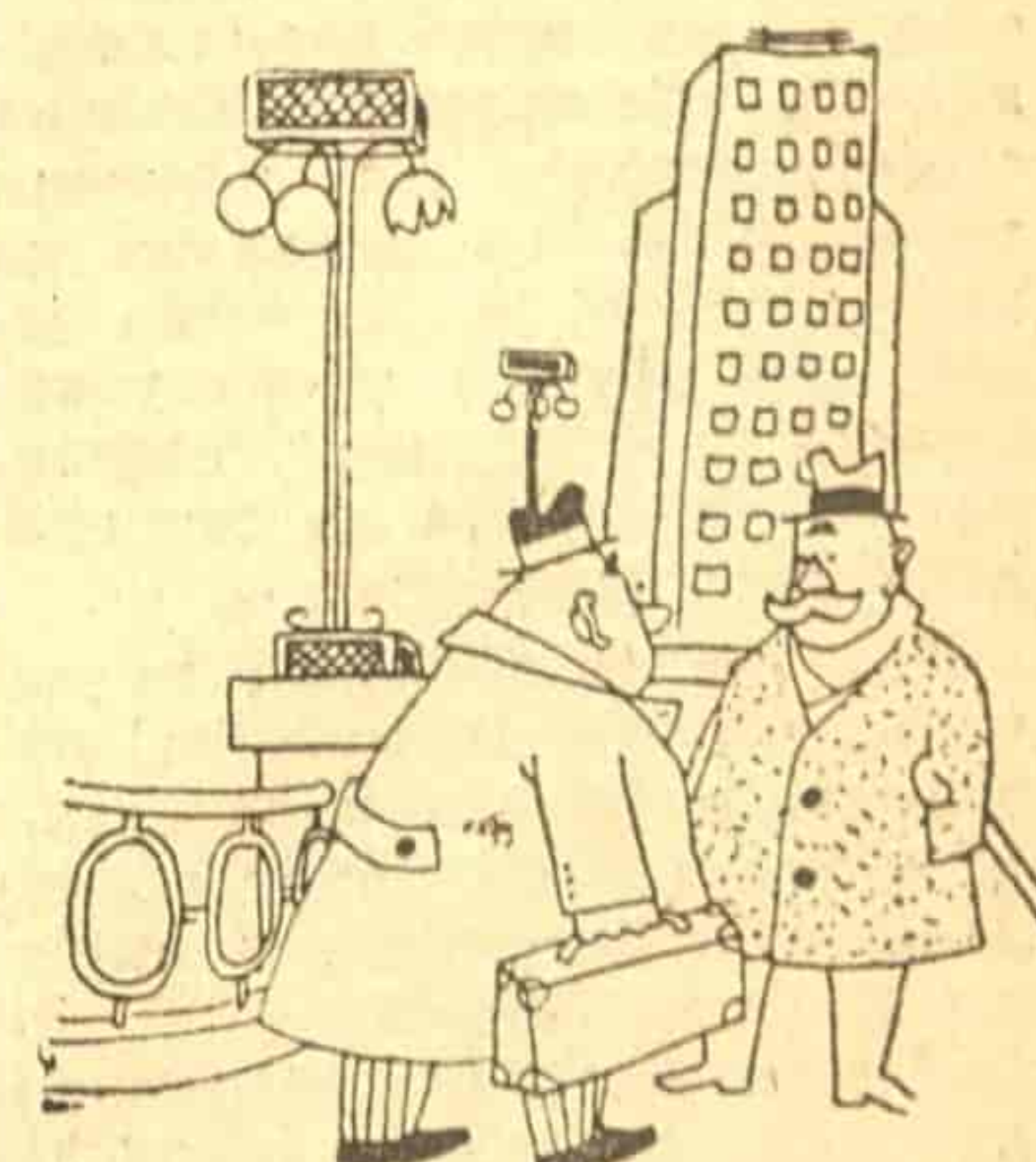
Радници Белсапа свакодневно надгледају пруге на трамвајској мрежи Београда. После честих киша дрвена калдрма — која се много осушила за време дугог лета — услед кишна изишла је из свога лежишта. Да се не би ометао трамвајски саобраћај и да кола не би исклизнула из пруге радници и дану и ноћу паже на сваки квар на линијама, како би се трамвајски саобраћај правилно одвијао.

ШТО КОМУНАЛНО ОДЕЉЕЊЕ НЕ ВИДИ

Дрвена калдрма на пешачком прелазу између Москве и Балкана издига се после многих киша. И ово, већ неколико дана како се пролазници саопштавају о деловима разграђене калдрме, а од надлежних из Комуналног одељења нико још није предузео ништа да се калдрма поправи и да се спрече и могуће несреће.

СУСРЕТ КОД „САТА“

— Молим вас, колико је сати?
— Станите у ред да ухватите шестницу, па се одвезите до Поштанске штетнионике; тамо има јавни часовник.

Производња уских филмова послужиће културном уздицању народа

За разлику од широког (нормалног) филма, уски филм се израђује на траци која је много ужа од нормалног филма, али који се по квалитету не разликује ништа од нормалног филма. У нашој земљи филм још увек није ушао у масе, и није доскора био приступачан свима, јер није било довољно апаратура за широке (нормалне) филмо-

ве. Развитком производње филмова и прерадом филмова забавног карактера, омогућило се приказивање филмова свих врста свуда у школама, на предавањима за народ на митинзима и по селима, јер су апаратуре за њихово приказивање јевтиније и могуће их је набавити. Помоћу уских филмова извршиће се кинофикација наше земље, јер ће се филмови такве врсте моћи лакше приказивати по селима и другим крајевима, где досада никада филмови нису били приказивани.

Код нас ће уски филмови корисно послужити и приликом огледних предавања из области науке. Недостатак уског филма осећа се, мада Одељење за уске филмове при Комитету за кинематографију има преко стотину филмова просветно-културног карактера. Довозом из иностранства, нарочито из Совјетског Савеза, и стварањем услова код нас за снимање уских филмова научног и културно-просветног карактера, испуниће се једна од великих потреба.

Развитак наше земље, а уједно и потребе културног подизања широких радних маса намеће и развитак наше филмске индустрије. Снимање уских филмова биће омогућено у блиској будућности и они ће обухватити главне делатности радних маса у изградњи наше земље, развитак села, савлађивање медицинске проблематике, развитак физкултуре, школства и низ других питања.

Међутим, данас, у приликама када се наш филм тек развија, и кад је потреба за усвим филмом велика, потребно је нарочито пажњу обратити правилној дистрибуцији и коришћењу апаратуре у Београду.

В. П.

ПОВОДОМ ОДЛУКА ПЛЕНУМА ЈЕДИНСТВЕНИХ СИНДИКАТА

Како наградити напоре интелектуалних радника

Последње заседање пленума Главног одбора Јединствених синдиката јасно је и недвосмислено раскрстило са досада у пракси познатим проглашавањем ударника по надлештвима, канцеларијама, банкама, биромима, школама и амбулантама. Јасно је речено: „онде где не постоје норме, не могу постојати ни ударници“.

У току досадашњег такмичења као стална појава јављали су се ударници по канцеларијама. Ишло се чак толико далеко да је број ударника по

надлештвима у односу на број запослених често био знатно већи него по фабрикама и радницама, у којима су постојале норме и акордни систем плаћања.

Да ли је уопште могуће да неко постане ударник у надлештву у коме је тачно одређено време за које треба решити извесне предмете, акта итд.? Административном службенику, због природе посла, немогуће је установити норму, а као што је и раније речено где

нема норме нема ни ударника. Али, ударници су ипак проглашавани. Но, и поред великог броја чиновника-ударника бирократски поступак, чекање странака на одлуке и решења по поднетим молбама, остали су прилично честа појава.

Било је случајева да је судија среског или ма ког другог народног суда проглашаван за ударника. По каквом критеријуму? Одговор неће сигурно моћи да да ни сам судија — ударник.

Међу просветним радницима, професорима и учитељима проглашавани су такође ударници. Јасно је да то звање нису могли добити својим радом у школи где имају одређени број часова, већ залагањем на другим пословима за које такође не постоји норма ни ма какво друго мерило. А ако учитељ или професор одржи недељно већи број предавања, преплету се часовима, јасно је да ће квалитет таквог рада, квалитет предавања и знања које ђаци добијају на тим предавањима (спремљеним с брда, с дола) бити слаб. Просветни радници, а то такође важи и за службенике здравствене струке (лекаре, болничаре, бабиче, сестре нудиле), не могу под досада постојећим условима и средствима рада да повећају квалитет, а да се то повећање не одрази на слабење квалитета, солидности и стварне вредности свршеног посла.

Међутим, треба подвући да и код административне струке, просветне и здравствене, упркос чињеници да не постоје норме, такмичење може, треба и мора да се организује; само, што ће се намештеници свих о-

вих струка такмичити да у оквиру досадашњег радног времена побољшају квалитет свога рада.

Архивар, писар и сваки други чиновник који обавља свој посао пером у руди: рачуновође, калкулатори, билансисти и сви други намештеници рачунске струке имају као и целокупан радни народ наше Републике свету дужност да учествују у такмичењу, да побољшају квалитет свога рада.

Треба нагласити још једном да такмичење код свих досада набројаних струка треба и даље да се обавља, само при кључењу извесног периода такмичења неће бити проглашавања за ударнике, већ управе надлештава могу да доделе писмене похвале, дипломе и награде онима који су се истакли у послу, а ако је било нарочитих успеха, ако се учитељ, професор, лекар, судија, рачуновођа и чиновник администратор нарочито истакао својом марљивошћу и савесним обављањем послова, побољшавањем квалитета рада, таквом чиновнику треба поред награде дати и титулу „одличан“. У даљем току такмичења постојаће одличан учитељ, судија, администратор, лекар, одличан књиговођа, а никако књиговођа — ударник и томе слично.

Пленум Главног одбора Јединствених синдиката својим одлукама на последњем конгресу доказао је још једном дубоко познавање рада и његових облика и допринео је у многоме да се погрешке, учињене до сада, више не понављају.

В. В.

Снабдевени огревом, Београђани мирно очекују зиму

Правилна политика снабдевања Београда огревним материјалом извршена је благовремено, јер је Извршни одбор преко Градског предузећа за огрев још од марта месеца почео са масовним снабдевањем.

Предузеће за огрев закупило је предвиђене количине дрва у Славонији, околини Босанске и Нове Градишке, Живинице, Винковаца, Крањева, Новог Пазара, Крушевца, Доњег Милановца, Голупца и Кучева; а угаљ у Тузланском Колубарском, Тимочком, Млавском, Костољачком и Печујском басену. Довоз дрва и угља вршено је редовно у току целог лета. Да би се грађанство могло на време да снабдева и да би цене биле сразмерне материјалним принадаљностима радног становништва, Предузеће за огрев учинило је све напоре да снизи високе цене огревном материјалу. Успех је постигнут још у току лета. Јануара месеца метар првокласног буковоког дрвета коштао је 744 динара, а октобра 520 динара; брестово: јануара је коштало 744 по метру, а октобра 444 динара; меко дрво: јануара 593 по метру, а октобра 375 динара. Угаљ из рудника Креке 758 динара по тони, а октобра 580; костољачки: 747 динара, а октобра 480; колубарски 620 динара у јануару, а октобра 480 динара. Да би се грађанство снабдевало од једном целокупном количином која се додељује потрошачу, предузеће за огрев издејствовало је да преко Градске штеднице добију потрошачи зајам, тако да би могли да откупљују огревни материјал на кредит-бонове.

Ма да се ово показало као врло практично, нису постигнуте најбољи резултати и поред добре пропаганде и повољних услова отплате. Сваки грађанин могао је шестомесечном отплатом са минималном каматом да у летњим месецима обезбеди себи огрев. Ипак, то је учинило свега 30% од укупног броја потрошача и то највећим делом радништво.

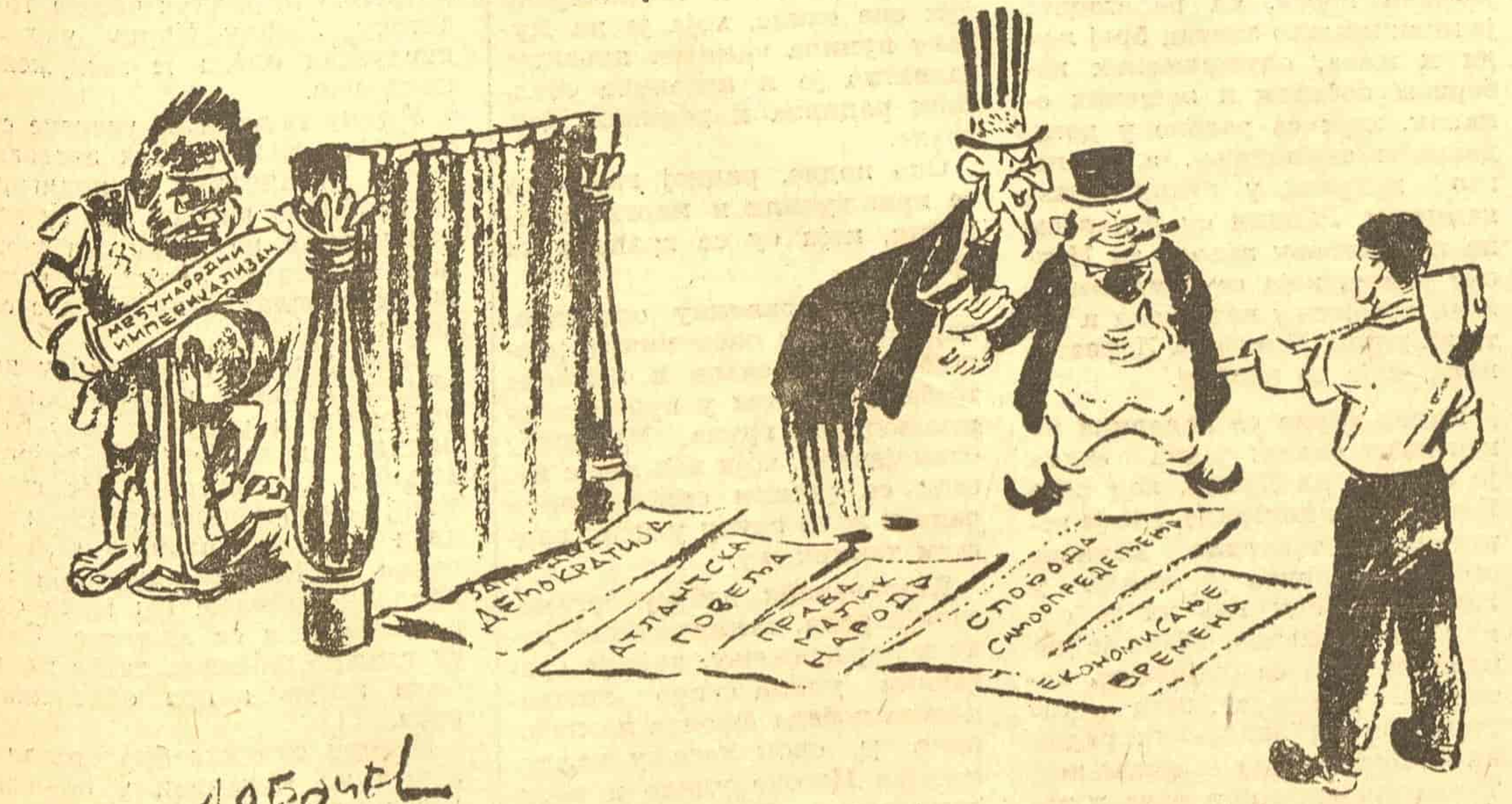
У Београд је од марта месеца увезено 196.447 просторних метара дрва, а угља 121.876 тона. Од тога је Градско предузеће за огрев увезло 165.886 просторних метара дрва, а 102.807 тона угља. Приватни и задружни сектор вршили су некад бољи а некад слабији довоз, док је Градско предузеће за огрев примило скоро целокупни план снабдевања Београда огревним материјалом и извршавало га у потпуности. Данас је Београд снабдевен 75% од предвиђене количине дрва и 70% од предвиђене количине угља.

Расподела огревног материјала у Београду врши се преко седам складишта Предузећа за огрев од којих се налазе два на Дунаву, четири на Сави и једна у Земуну. Залиха дрва за целу годину већ је приспела, а још 70.000 просторних метара треба да се доведе Савом, што до сада није било у могућности услед ниског водостаја. Нагли довоз је отпочео ових дана шлеповима. Угља за сада нема у довољним количинама, тојест он не пристиже свакодневно и због тога не може да се врши равномерна подела. Недостатак товарних вагона из Босне омета и само предузеће да извршава свој план. Са коксом и брикетом располаже Министарство рударства, а у изгледу је да

извесна количина буде стављена на расположење Градском предузећу за огрев ради загревања зграда са централним грејањем. Ово за сада још не може да се спроведе, јер ове количине су угљене резерве за град Београд.

Да би Градско предузеће за огрев могло да врши рационално расподелу огревног материјала почело је са модернизацијом својих складишта. Отсада ће се она налазити само на обалама Саве и Дунава, а потрошачима угља и дрво довозиће се возним парком предузећа до самог стана, што ће бити 50% јевтиније него ли до сада. На тај начин ће се избећи шетање угља у складишта која су се налазила у центру града, претовари, а радна снага и режиски трошкови ће се моћи да смање. У току идуће године на проширеним складиштима биће подигнути бункери из којих ће се угаљтоварити у камионе, а колске ваге се већ монтирају. Модернизација складишта захтева и добре прилазе који се сада налазе у врло рђавом стању. Настојање Градског предузећа за огрев да снабде Београд огревним материјалом, биће у потпуности остварено до хладнијих зимских дана, а опасност од нестатка угља и дрва потпуно је искључена.

Скривалица

— Видиш ли, какав смо ти леп филм прострили?
— Билим је доиста леп, али шта се крије иза завесе!

НАЈБОЉИМА — НАЈВЕЋЕ НАГРАДЕ И ПОШТОВАЊЕ

НАГРАЂИВАЊЕ УДАРНИКА, НОВАТОРА И ПРОНАЛАЗАЧА

У току првомајског такмичења, при његовом завршетку и спонтаним прелазом у ново, савршено и организационо боље припремљено (иако слабије по резултатима) учињене су многе погрешке и пропусти на које треба указати пажњу да бисмо убудуће могли да забележимо још веће успехе и да би такмичарски систем у раду био усвојен потпуно од целокупног радништва нашег града. У тесној вези са уживљавањем целокупног радништва у такмичарску атмосферу, а такође као главни циљ свих напора, стоји и брза изградња земље, њена индустријализација и електрификација и, као неминовна последица тих постигнућа, побољшање животног стандарда радног народа села и града наше народне републике.

У току првомајског, па и новембарског такмичења примењена је једна, колико штетна толико и неправична појава. Наиме, необраћање довољне пажње и непружање довољног признања онима који су у раду на побољшању и повећању производње, на увођењу нових начина рада или проналажењу нових патената и машина показали највећи успех: ударницима, новаторима и проналазачима.

Ударници су обично били награђивани за успехе у раду новачним наградама или су им само додељиване њихове ударничке карте. И на томе се остајало. Ударник је остао непознат ширем кругу грађана ван предузећа, а често, у великим предузећима, ни сви радници нису познавали ударнике свога предузећа. Чак се десно случај да ни управник предузећа није познавао свог ударника нити његов изум.

Природно је да су се ударници због свега овога осећали заостављени, а као последња долазило је до опадања радног елана и недовољног залагања при постизању нових успеха. Како управе предузећа, тако и управе синдикалних подружница дужне су да при проглашењу ударника учине све да ударнике предузећа упозна што шири круг радништва и грађанства, да се упозна широка јавност са успехима, постигнућима и заслугама појединца у области, да се фотографије и имена ударника објаве преко штампе и истакну у предузећима на видним местима, на радилиштима, по синдикалним и културним домовима, по радничким клубовима и црвеним кутовима, а за имена ударника објаве преко штампе, да се ударници примерно награде и да им се свуда и на сваком месту ода поштовање и пажња које су заслужили својим ударничтвом.

С друге стране, да би углед ударника био што већи, потребно је обратити много већу пажњу и узети строги критеријум при њиховом проглашавању, јер је ударничтво израз новог односа радника према раду и као такво не сме да буде омаловажавано тиме што ће бити додељивано онима који га стварно не заслужују. Пребацавање норме за 12, 14 па и 18% не сме и не може (то је законом стриктно предвиђено) да повлачи ударничко звање, а још мање да се дозволи проглашење ударника онде где нису утврђене или уопште не постоје норме.

Награђивање, пажња, првенство и поштовање према ударницима, упознавање широких слојева грађана са њиховим успехима — то је начин на који можемо да одужимо један део обавеза према ударницима, првоборцима у изградњи бољег живота за све грађане наше републике.

Ударник је производ такмичарског духа данашњице, првоборац у области и изградња мора да буде понос предузећа, најпоштованији и најбоље плаћени радник.

У вези са плаћањем ударника треба нагласити да плаћање до данас није било спроведено правилно. До овога је дошло у првом реду зато, што у великом броју наших предузећа (око 60%) није установљен акордни систем плаћања

чиме је ударницима нанета неправда, јер са системом сатне плате не могу бити награђени сразмерно уложеним напорима и постигнутом радном учинку. Само акордним системом плаћања ударници могу бити правилно награђени за свој рад. Због тога треба завести што пре норму по свим предузећима и на свим пословима где је то могуће.

Потпредседник Главног одбора Јединствених синдиката Воја Лековић подвукао је на последњем састанку Пленума Главног одбора, да је такмичење немогуће онде где не постоји норма и да сходно томе, констатујући да је стара уредба о ценама преживела, треба што пре донети нову уредбу и ново одређивање плата које би поред пажње посвећене категорисању радника, садржало и правилно мерило за награђивање ударника.

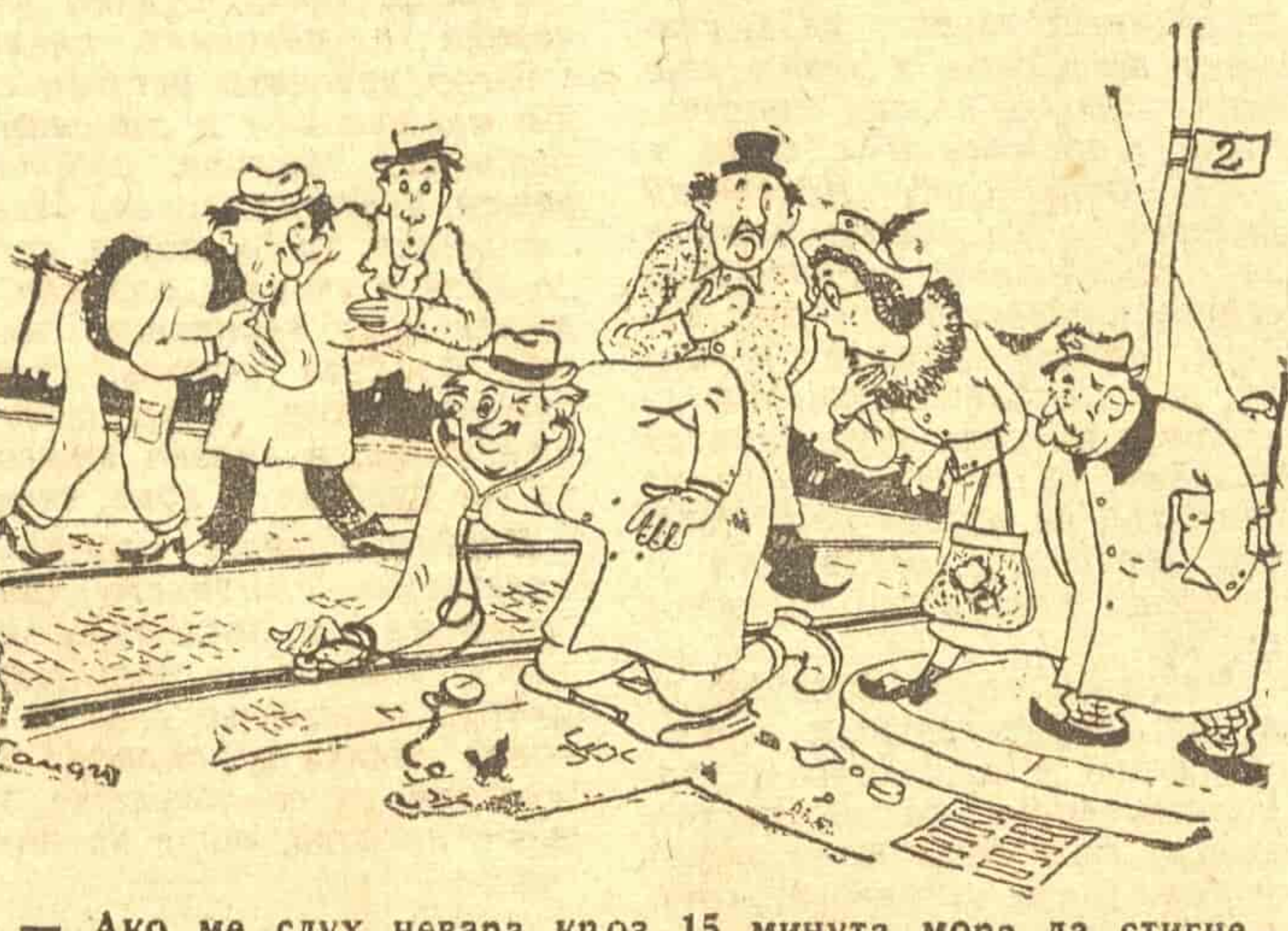
Исто као ударницима, тако је и новаторима и проналазачима по предузећима поклањана мала пажња. Они нису награђивани према својим стварним заслугама. Скоро сви новатори и проналазачи награђивани су за своје изуме минималним наградама које су се кретале од неколико стотина динара до 4.000 динара. Новаторе убудуће, да би их потстакли на нова прегнућа и нове проналаске, да би им омогућили успешан рад за заједницу, треба награђивати одређеним процентом од износа који се уштеди за годину дана применом њихових патената и проналазака. Поред овога, не треба се устезати од постављања ударника, новатора и проналазача на руководеће положаје у предузећу.

Синдикалне подружнице морају да омогуће новаторима и проналазачима, својим заузимањем код управе предузећа, несметани рад и средства за реализовање проналазака, као и што бржу примену тих проналазака у процесу производње. У ту сврху синдикалне подружнице треба да организују од искусних радника, техничара и инжењера комисије за испитивање и реализацију проналазача новатора. У дужност комисија такође би спадало и што брже увођење проналазача у производњу.

Ударници, новатори и проналазачи су првоборци у области и изградњи, они су цвет такмичења и због тога им убудуће треба указивати већу пажњу, омогућавати им рад, указивати дужно поштовање и истицати и давати им одговарајуће положаје у предузећу и награђивати их што боље, сразмерно значају њихових проналазака. Потпредседник Главног одбора Јединствених синдиката, Воја Лековић, правилно је истакао да најбољима треба саградити куће и не устручавати се награђивања које би могло да достигне суму чак до 100.000 динара. Само на тај начин успећемо да подигнемо углед новатора, проналазача и ударника, само на тај начин повећаћемо њихов број и осигурају још бржу и бољу обнову земље, бржу електрификацију и индустријализацију републике, што долази данас у први план напора на изградњу.

Б. ВУЧКОВИЋ

Кад лекар чека трамвај

— Ако ме слух неvara кроз 15 минута мора да стигне...

Максимирано до максимума

— Петнаест хиљада! Та то је нешто страшно!
— Није страшно, то је — максимирано...

ИЗ МЕЂУГРАДСКОГ ТАКМИЧЕЊА

Претставници загребачког Петог рејона у посети код грађана београдског Петог рејона

У прошлу недељу и понедељак боравили су у Београду делегати Народного фронта Петог рејона Загребачког који су дошли да после извршених избора за Уставотворни сабор Народне Републике Хрватске своје изабраном посланику маршалу Титу предају уверење о избору у њиховом рејону. Они су извели исто тако Маршала о изборима за Сабор у целом Загребу.

Делегацију Загребачана сачињавали су потпредседник Народного фронта Петог рејона Загребачког Франо Старовешки, технички секретар Народного фронта и претседник такмичарског одбора рејона Стјепан Шерца, Милица Опало, претставница АФЖ и Петар Паркер, секретар Народне омладине Петог рејона.

Како се загребачки Пети рејон такмичи у новембарском такмичењу са београдским Петим рејоном, после посете маршалу Титу, Загребчани су дошли у Народни фронт Петог рејона где су одржали неколико састанака са члановима рејонског Извршног одбора Фронта. У току овог дводневног боравка у рејону они су се упознали са током такмичења у београдском рејону у последњем месецу, од 7 октобра, кад су они приликом своје прве посете упоредили резултате двају рејона у протеклом временском периоду такмичења.

Делегати су имали потпун преглед успеха и прогуста у досадашњем такмичењу, што су уосталом саопштили и Маршалу који се интересовао њиховим успехима и добијањем прелазне заставнице, па су могли лако да одмере заједничке резултате у досадашњем такмичењу. Они су истакли да се код их свакога дана ради, да се разне акције обављају непрекидно и да није било застоја у изборној кампањи. Такмичење се развија потпуно нормално и они су задовољни успехима, ма да желе да ови буду још изразитији и бољи.

Приликом свог дводневног боравка загребачки делегати су посетили приредбу коју је у оквиру новембарског такмичења дао рејонски Културни одбор.

Делегати су поново позвали претставнике Народного фронта београдског Петог рејона да им врате посету што скорје. Одлучено је да Београђани пођу у Загреб око 25

децембра, којом приликом ће бити, на основу постигнутих резултата два рејона, Београда и Загребачког, оглашен победником бољи рејон чии су грађани у току ових неколико месеци у свим секторима такмичења дали више радних часова и показали више конкретних успеха...

С. БУРИНА

ПРОБЛЕМ ЗАПОСЛЕЊА новооспособљених ученика у привреди

Један од најважнијих проблема наше привреде је недостатак средње-стручних кадрова у многим гранама занатства и индустрије. Самим тим велика пажња мора се посветити што брже уздизању и усавршавању нових кадрова стручних радника. Наше народне власти отвориле су у Београду низ школа и домова за ученике у привреди и обезбедиле им солидан наставнички кадар. Низом закона обезбеђено је правилно васпитавање нових кадрова, њихово усавршавање и, што је исто тако важно, омогућено је сваком ученику у привреди да брзо

стекне потребно стручно знање.

Међутим, чињеница је да ослобођени ученици у привреди тешко налазе запослење. Управе разних фабрика, предузећа и радионица радије узимају у посао раније оспособљене, старије раднике, а избегавају да запосле тек ослобођене ученике у привреди. Оне наводе као разлог да старији радник има више искуства и да ће више моћи да привреди него млад, неискусан радник. На такво схватање наилази се не само у приватним предузећима, већ и у државним. То је случај, између осталих, и са БЕЛСАП-ом, Возним парком на Пиониру, Индустијом мотора у Раковици, ПАНЦЕР-ом, ЧЕЛИКОС-ом итд.

Осим тога, ма да је законом одређено да ослобођени ученици у привреди мора остати у предузећу где се ослободио најмање 6 месеци, има случајева да предузећа тек ослобођене ученике отпусте да не би морала да их плаћају. Таква је случај био, на пример, са приватним гаражама „Слога“ и „Врачар“.

Овакво схватање је погрешно и оно наноси штету не само тим младим радницима већ и нашој народној заједници. Тачно је да старији радници више знају и боље раде од младих, али је исто тако тачно да радничка омладина може брзо да уђе у посао и да ради са већим полетом и боље него многи старији радници. Осмак тога тим младим радницима, пуним воље, онемогућује се да се и даље на пракси усавршавају и да постану добри радници.

Управе предузећа треба да воде далековиднију политику, која неће ићи само за моменталним успехом самог предузећа, већ која ће омогућавати да се што брже изграђују нови млади кадрови, који ће у догледно време заменити старије. Само на тај начин управе предузећа ће потпуно одговорити својим задацима и на тај начин ће наша привреда обезбедити себи довољан број стручних кадрова.

ТАКМИЧЕЊЕ У СКОПЉУ

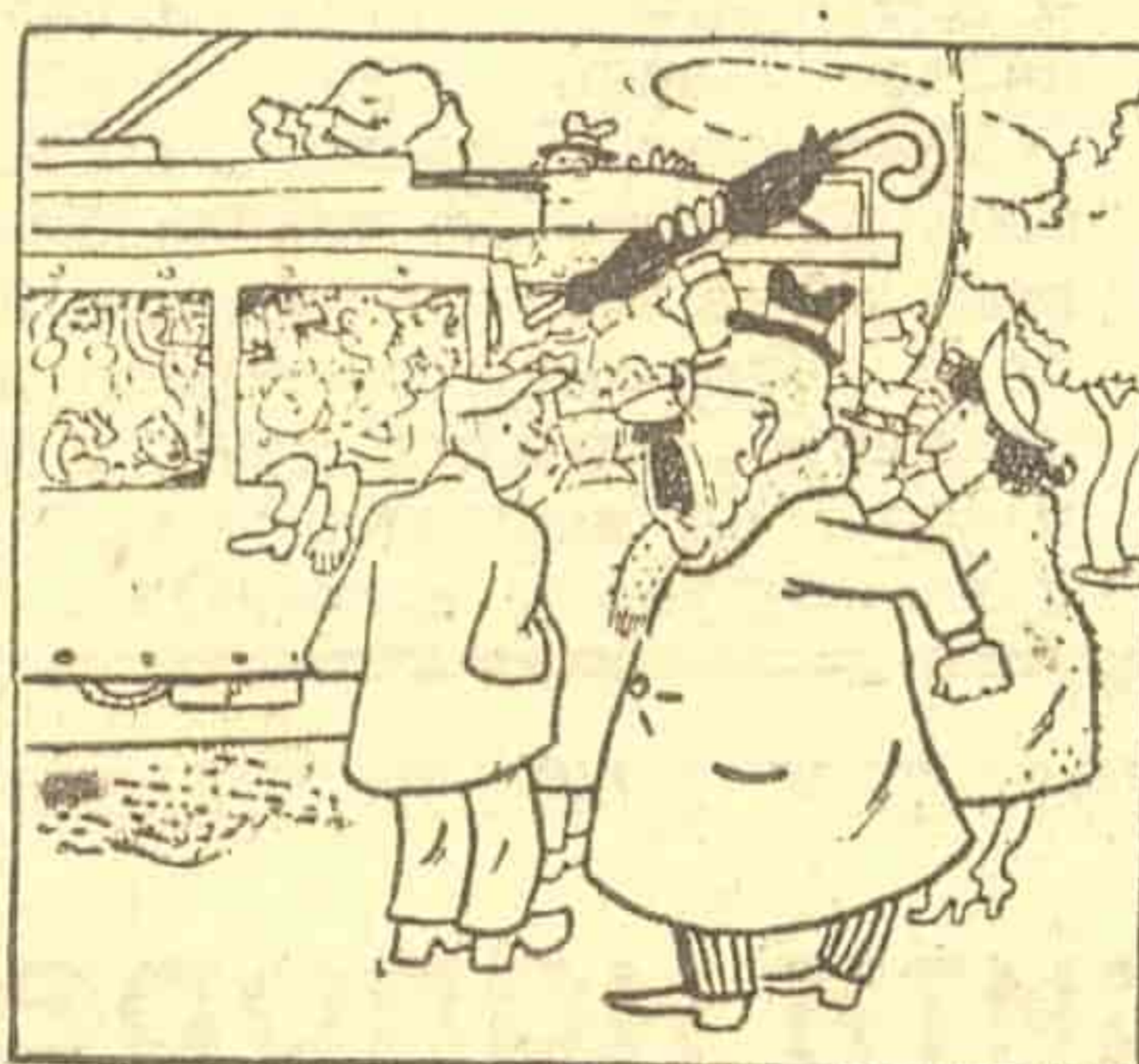
Почетком новембра месеца грађани Х блока Другог рејона изишли су да уреде простор испред Мушке гимназије, који је био ругло тог дела Скопља. Међу добровољним радницима нарочито пажњу су привукли: 10-годишњи пионир Ова Доросева и старица Стојанова, која има преко 90 година. У току једног дана грађани су успели да уреде тај простор и да га nivelују. Сад је потребно набавити саднице и цвеће и онда ће пред гимназијом бити веома леп парк.

Испред првог дана, остало свега два три.

У оквиру улепшавања града грађани Другог рејона приступили су раширивању рушевина и рушењу старих зграда, које су склоле ладу. Исто тако очишћена су сва бујишта и празни плачеви на које су се до сада бајали разни отпасти. На тај начин уклоњена су легла разних зараза.

На иницијативу радника Скопља, основано је физкултурно друштво „Динамос“. У ово друштво су улазећи физкултурни активни предузећа и радионица у Скопљу, те је тако ово друштво уствари право радничко друштво. Са интересовањем се очекује наступ и успеси у такмичењима које ће се у скорој будућности одиграти.

БЕОГРАДСКЕ СЛИКЕ

— Зашто се не померите ви унутра, видите ли колики свет чека напољу?!

— Где сте запели ви напољу. Хоћете ли да се погушимо ми унутра!!!

Први ударни дан у Четвртном рејону после изборне победе

У недељу 17 новембра, у част изборне победе, био је организован ударни дан у Четвртном насељу, које је постигло најбољи изборни резултат у Четвртном рејону. Ма да је тога дана готово сва омладина насеља узела учешћа у јесењем кросу, на радилиште је ипак изашао знатан број људи и жена, одушевљених изборном победом и ношених еланом, који се развио у досадашњем такмичењу, а достигао врхунац у предизборној кампањи. Радили су углавном на превлачењу шљаке за Церску улицу, која се калдрмише, и на довозењу ивчињака и шута за улицу Генерала Хорватовића, која се насипа.

Радна група се поделила на неколико екипа: једна екипа је отишла на Дунав, код нове Електричне централе, где је непрекидно товарила камионе шљаком, друга је остала у Церској улици где их је одмах истоварила, трећа је довлачила шут са рушевина, четврта — ивчињаке, пета — постављала од зидарских радника — постављала је ивчињике. Таква организација рада и расподела радне снаге омогућила је да се 8 камиона без застоја пуне и празне, и да се

у пуној мери искористе. Томе је много допринело и свесрдно залагање шофера, од којих посебно треба истаћи Станоја Ђорића, који је изразио жељу да и даље ради са овом радном групом.

Радни полет и такмичарски дух оне екипе, која је на Дунаву пунила камионе шљаком, захватио је и неколико обалских радника и радника Централне.

Око подне, радној групи су се прикључили и многи омладинци, који су се враћали са кроса.

За ову правилну организацију посла и економичну употребу радне снаге и камиона треба захвалити у првом реду руководиоцу групе Миодрагу Станојевићу, који већ више месеци са ретким самопрегором ради и води групу у међуградском такмичењу.

Благодарећи доброј организацији рада, такмичарском духу и одушевљењу, које је грађанима улила скоро стопроцентна победа фронта на изборима у овом насељу калдрмише Церске улице и насипање улице Генерала Хорватовића приближава се крају, и поред многих објективних тешкоћа. Р. ТАУТОВИЋ

Успеси радника бродоградилшта на Чукарици

Новембарско такмичење у бродоградилшту на Чукарици налази се у завршној фази. Скупни резултат је 3,75% повећања производње. У току такмичења истакао се велики предлазак својим преданим залагањем на послу, тако да је на последњој свечаној синдикалној конференцији проглашено за ударнике 10 радника, усмено похваљено 115, писмено похваљено 129, а 78 награђено новачним наградама.

Ове цифре говоре о великом самопрегорном залагању радника и радница на обнову и изградњу нашег речног пловног парка.

Као рационализатор истакао се нарочито Драгомир Радојевић, који је на дикт-машини постигао уштеду у времену, пребацивши норму за 266,55%. Јосип Кирац пронашао је нов начин за извлачење бродова. За посао који се сада свршава за један и по час, раније је било потребно 18 радних часова. Новатору Јосипу Кирацу управа предузећа одала је заслужено признање.

У току такмичења уведене су норме за 83,26% свих послова. Радна дисциплина је подигнута необично високо, јер су за кашњавања на дужности уопште престала, а такође нема ни неоправданих изостанака са посла.

Само у месецу септембру на обнову пловног парка, обнову предузећа и раду на селу 500 радника дало је 3659 добровољних радних сати. На свечаној конференцији прочитан је план изградње пловног речног парка за 1947 годину, који је прилично обилан. Ни један од радника није се двоумио. Сви су сложено изјавили да ће план бити испуњен пре одређеног рока.

Напори радника бродоградилшта на Чукарици у обнову и изградњу речног пловног парка, који је током окупације тешко страдао, крунисани су успехом. Предраг ДИМИТРИЈЕВИЋ

Београд

БЕОГРАДСКИ ТРАМВАЈСКИ РАЗГОВОРИ

Од „централе“ до „Вуковог споменика“

Хучи и шкрипи трамвај Душановом улицом. Све та пуно. Корпе, влажни амреди. Гужва.

А до мене ситна живахна старица. Развесела влажну мрамору и прича жени прекопута. — Ударно онај снег... мокар, па не престаје... А моја кућица рабатна, иловача и даске. Влага доле, а капље одгоре... Како, капље? Чури! Све сам шерпење разместила по кревету и столу. Не могу да се окренем. А ја сам пргава и чандрљива. Такав је човек кад остари. Шта неш. Грдим и гунђам. Као да ће то да ми помогне...

Гужва у трамвају прекида старицу, она се још више скупља, онако ситна и наставља: — И баш тада, ето ти неко куца, и улази, овај, милицајад. Клања ти се он и каже: „Треба пред кућом, каже, снег да се очисти...“ Прекипело ми је у тај пар. Осула сам на њега... свашта сам му казала. Знаш већ кад је човек љут. И да ми не треба тротоар, и коме треба нека га чисти, и шта ти ја знам... А он стоји. Ђути и гледа. Још ме више љути. А онда ће тек одједном: „Не брине. Издржи до недеље. А онда сам слободан, доћи ћу да ти поправам кров...“ Не липши магарче до зелене траве, мислим ја. То су они што све лепо причају. И заборавила сам ти ја, ко мртва. А у

недељу пре подне, ево ти мог илицаја. „Дај ми, мајко, неки стари лавор да наградим земље“, каже, и неке летве пушта поред зида. Ја се спетала, збунила. Једва сам проашла...

Жена преко пута жури да зађе. Устаје и пробија се кроз вет, и пита, преко глава и рамена:..

— Па онда?
— Ништа, виче старица. Оправио. Сад не прокишњава...
А онда погледавши нас све редом, а ипак као за себе, вели:
— Нема шта... Оправио... ко да сам га задужила нечим добрим...
Ј. Л.

Ометање рада у отсецима за снабдевање

Сви отсеци за трговину и снабдевање при рејонима имају тачан списак чланова предузећа и установа у дотичном рејону. На основу тог списка, а према расположивим количинама робе, отсеци врше одобу текстилне робе члановима предузећа и установа и њиховим породицама.

Међутим, поједини, другови, који су у предузећу или установи задужени у економском одбору по сектору набавке, долазе у рејон скоро сваки дан и упорно траже да им се доделе извесне количине текстилне робе. И поред објашњења да то ургирање неће бити ни од какве користи, ти другови и даље долазе, тако на пример у Првом рејону, у Отсеку за трговину и снабдевање, често мо-

рају да одреде једног чиновника који је само тим објашњењима заузег преко целог дана.

Не ради се овде само о сметању у раду отсека. Ти молиони долазе у радном времену, напуштајући свој посао, и носе на тај начин штету и установи у којој раде. Вероватно да има међу њима и таквих који не долазе с вером да ће нешто успети, већ зато што на тај начин могу да нађу изговор за излазак за време радних часова.

Синдикалне подружнице требало би да поведу мало више рачуна о тим намештенцима, како они не би злоупотребљавали своју дужност у економском одбору.

Бранко Нинковић

Послодавац-израбљивач

У лимарској радионици Сава Ристића радила су два ученика: Наум Мартиновски и Јордан Ђорђевић. Ученици су свакодневно трпели разне грубости и незаконите поступке од стране послодавца. Одељење рада ИНО-а узело је у поступак све иступе послодавца Ристића, који претстављају тешку повреду радних односа и установило низ прекршаја законских прописа.

Послодавац Ристић искористишао је своје ученике у прековременом раду, употребљавао их је за послове који нису у вези са учењем заната. Он није чак закључио ни писмени уговор са ученицима о изучавању заната. За све време док су радили лимар Ристић се није трудио да ученици у прописаном времену стекну потребно знање за обављање свога заната. Према ученику Науму Мартиновском примењено је и физичку казну. Оба ученика послодавца Ристића је својевољно, без сагласности са рејонским народним одбором, отпустио са изучавања за ната.

Због свих ових иступа Одељење рада казнило је послодавца Саву Ристића, а казниће и све такве послодавце који покушавају да искористишају радничку омладину за своје богаћење.

Живислав ЂОРЂЕВИЋ

Док се не поправи главна железничка станица, у малој и неугодној чекаоници садашње станице не могу да се сместе сви они многобројни путници који долазе у Београд на један дан, а највише времена проведу чекајући воз. Они често преседе на клупама испред парка неколико сати, на зими и киши

ГРАЂАНИ БЕОГРАДА предлажу...

Кутије за пошту

Пре рата у Београду је било 150 писмоноша, а данас их има свега 90. Међутим, посао око разношења поште је много обимнији, јер Београд има већи број становника него раније. Ми поштари приморани смо свакодневно да пешачимо по десет па и више сати да бисмо разнели све поштинке. При томе смо изложени разним непријатностима и безразложним љутинама грађана. Сваку поштинку која се даје на поштом ми морамо да однесемо директно до стана адресата. При томе послужујемо само за један дан, избројано 2740 степеница. Међутим, највеће тешкоће и најтежи посао зајачујем обичне поштинке којих има много а које морамо да доставимо ономе коме су упућене. Због те обичне поште често смо изложени нападима од стране грађана који желе да им се и тавна пошта износи на спратове где станују, а ми то нисмо у стању да учинимо већ је обично предајемо било настојнику куће било кућевласнику.

Да би се избегле такве свађе са грађанима и да би се олакшао наш рад било би потребно да свака кућа има онолико сандучића за пошту колико и станара и да те кутије буду снабдеване посетницом. На тај начин ми бисмо наш посао могли да обављамо и лакше, и брже, и сигурније.

У интересу је свих оних који желе да примају редовно своју пошту без посредника, да поправе или набаве сандучиће за пошту и снабдеју их посетницом. Сви београдски поштари били

би захвални што им се на овај начин олакшава њихов свакодневни посао.

Јован ВРАНИЋ, писмоноша

ТРЕБА БИТИ ЕЛАСТИЧНИЈИ ПРИ ПОДЕЛИ МЛЕКА НА Б И Д КАРТЕ

Имисији Д и Б карата следују млеко у продајницама „Грамлека“. Многи од уписаних потрошача запослени су и немашу довољно времена за чекање у реду. Продавци на захтев да издају млеко за два дана, одговарају да је то немогуће. Међутим, свакодневно остају велике количине млека које се додељују грађанству без Д и Б карата.

Хладни су дани и млеко се не квари, а овај нов начин снабдевања значио би знатно смањење утрошка времена при чекању. Било би добро, а уз то би се умногоме олакшало запосленим имисијима Д и Б карата када би продајнице делиле млеко за два дана одједном, бар оним потрошачима који то желе и ризик евентуалног квара млека узимају на себе.

О. КРАЛИЧИЋ

Уклонимо са улица старе табле за паркирање

Улица што боље регулира саобраћаја постављене су, између осталог, и нове табле, које означавају место где је прелаз пешака. Ове нове, лепо објене табле, су још један допринос више улепшавају граду.

Међутим, у многим улицама постоје и даље старе табле или само стубови без табли, које означавају место где је дозвољено или забрањено паркирање возила. Те табле се налазе у већини главних улица, између осталог у Кнез Михаиловој, Краља Милана и Болеслава Бјеруга (бивша Кнегиње Љубице) и оне су сасвим запуштене. Неке од њих су искривљене, а већина је и зарђала, тако да су право ругло града.

Потребно би било те табле исправити и поново их обојити одговарајућим бојама или, ако не служе ничему (тј, када стоји само стуб без табле) што пре уклонити их. То се може

учинити са минимално трошкова, а на тај начин ће се допринети и улепшавању града.

Јула МИХАИЛОВИЋ

НЕЧИСТОЋА У АУТОБУСИМА

На линији Београд—Авала саобраћају два аутобуса ОКНАП-а који претстављају праву бруку за наш град. Поред тога што су аутобуси стари, седишта су прљави и поцепана, под испљуван, прозори полузатворени. Чести дефекти онемогућавају нормалан саобраћај. Шофери и кондуктери ништа нису урадили да се табле поправе, бар што се тиче чистоће. Шта више дају рђав пример осталима тиме, што пуше за време војње. Раније је на тој линији саобраћао један леп аутобус који је престао да саобраћа из непознатих разлога. Његов је изостанак осетан. Требао би да народна власт обрати пажњу на овај случај, да учини нешто да се ово стање поправи, тим пре што има велики број излетника и странаца који долазе да посете Авалу, а овакви аутобуси, гужва и псовке, остављају врло ружну слику.

Ратко ПРЕДОЛЦ

Фронталови криптикују Београдско насеље које нема воду

Већ скоро три месеца на Душановцу становници улица Војводе Баћевића, Душановачке, Даруварске, као и свих околних улица, немају воде. Бунари којима се овај крај претежно служи, пресушили су услед незапамћене суше. Људи после осам и десет часова рада лутају од бунара до бунара тражећи воду. Дешава се да чекају у реду по неколико сати да би дошли до ње.

Са неколицином фронталоваца из насеља разговарао сам о разлозима због којих становници овога насеља не могу да дођу до воде. Одговорено ми је да је у више махова покушава-

фронталовским акцијама, а поред тога што су сиромашни стања увек се радо одазивају својим прилозима на све акције које се поведу.

Мислим да када ови радни људи и жене дају све од себе у обнови, исто тако имају права да се задовољи њихова најосновнија животна потреба — вода. Крајње је време да надлежни предузму мере да би овај сиромашни и забачени део Београда добио водовод.

БОРА ЈОВАНОВИЋ

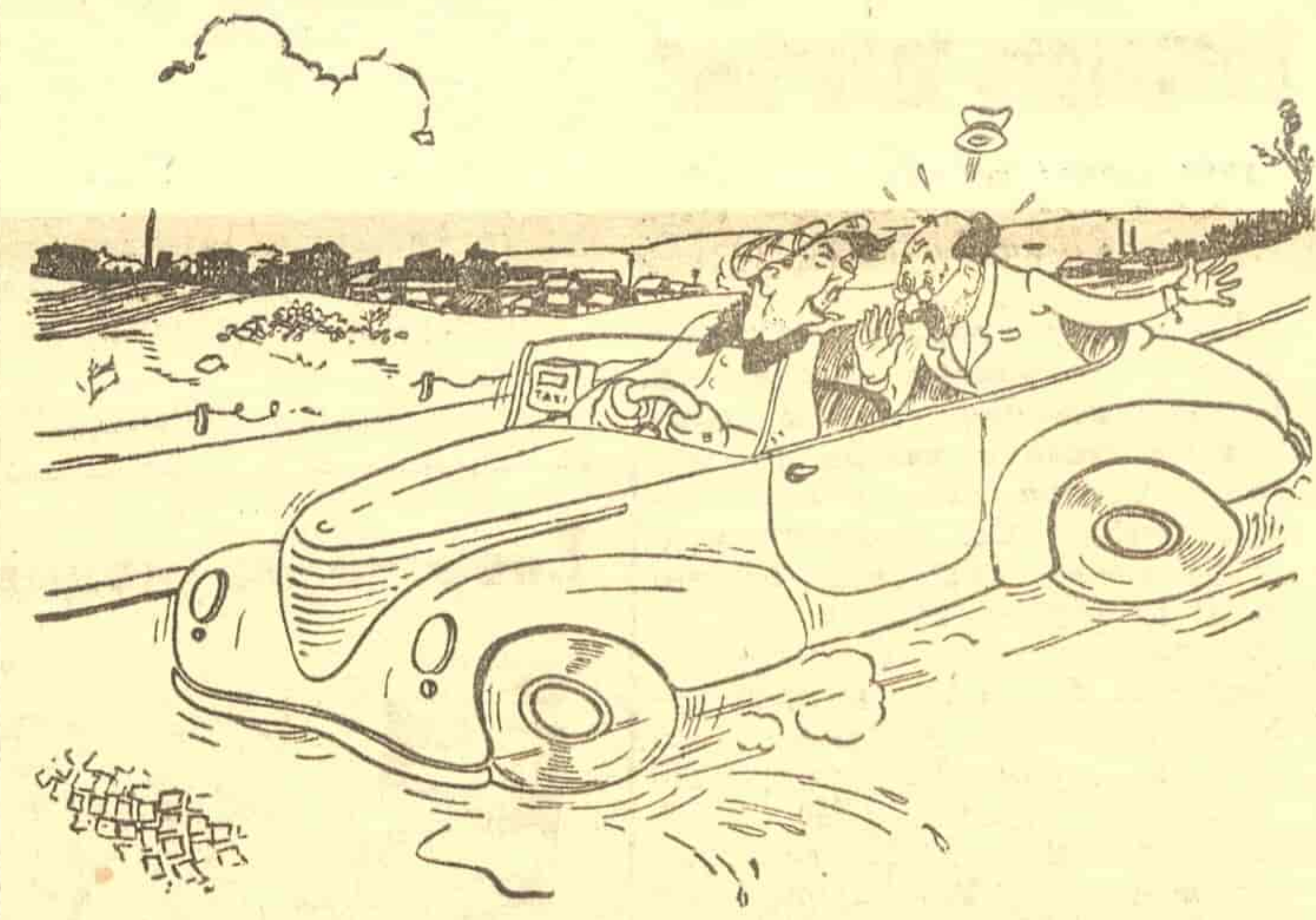
„Пацолин“ се израђује у згради за становање

„Пацолин“ као средство за уништавање пацова, несумњиво је од користи. За његову израду употребљавају се разне отровне хемикалије: хлор, сумпор и друге. Ове хемикалије морају се млетати и мешати, којом се приликом диже прашина и развијају отровни гасови. Особље које овај посао обавља под маском је.

Предузеће које справља овај „Пацолин“ смештено је у последњој згради у Цвијићевој улици број 60 и главни свој посао око прављења „Пацолина“ обавља у улазном ходнику у истој згради. Станари су

Зна таксиметар...

Неки београдски таксишoferи иду заобилазним путем да би рачун био већи.

— Еј, друже, овде је требало да прођемо...
— Немај ти бриге, зна таксиметар где треба да се прође...

М. МИНИЋ, Градска 5.

НЕДИСЦИПЛИНОВАНOST БЕОГРАДСКИХ ШОФЕРА

Сви ми, који идемо трамвајем линијом од Калемегдана до Славије, свакодневно смо сведоци саобраћајних прекршаја од стране београдских шофера. Редовно се дешава да шофери возе кола и онда кад трамвај стоји и путнички силаци или се пењу. На линији Калемегдан—Славија ово се највише дешава код трамвајских станица Народно позориште и „Бата“. Да ли је, онда, необично што се свакодневно дешавају саобраћајне несреће?

Било би неопходно да се на свим станицама врши контрола.
А. МАРКОВИЋ

ПОШТА КОЈА СЛАБО КОРИСТИ

У Жаркову постоји пошта. Али она не користи ни Жаркову ни онама који пишу у Жарково. Чиновник поште не одваја писма да би се разаслала у село, већ сву пошту заједно упућује Месном одбору. У канцеларији одбора писма стоје по три месеца, где се често отварају, а мештани добијају уместо писма врло често само празне коверте.
Михаило ТЕОФИЛОВИЋ

но код Београда, да су сами становници нудили радну снагу, али да нису наншли на разумевање. Увек је добијан одговор да нема материјала.

У добровољном раду, на правци улица, чистишеу потоци и на многим другим радовима становници насеља дали су до сада око 100.000 добровољних часова. Већина њих су одлични фронталовци и учествују у свим

Пуномастан сир или пуномасна цена?

— Лако је било Марку да истисне из дренажне воду, нех из овог сира неко истисне маст...

принуђени да улазе и излазе кроз облаке отровне прашице. Сем тога, морају држати стално затворене прозоре, окренуте двористи.

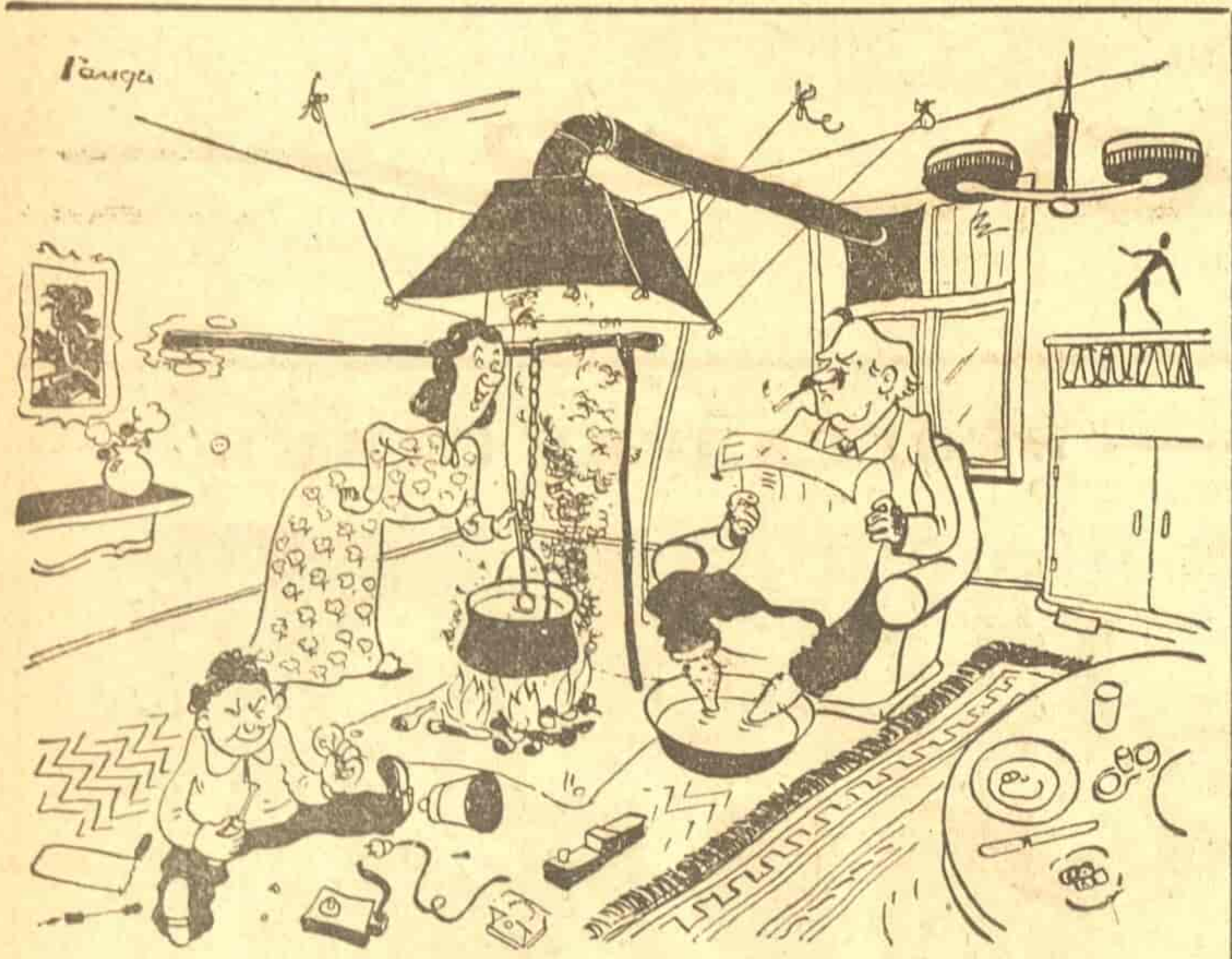
Питамо се зашто је Здравствени отсек дозволио означеном предузећу да свој посао обавља у настањеној згради, када је то штетно по здравље станара.

Станари куће број 60 Цвијићевој улици

ДА ЛИ БИ СЕ МОГАО ПРОНАЋИ КРИВАЦ?

Електрично предузеће Србије, филијала Београд, објавило је преко дневне штампе претплатницима електричне енергије да они који не добију рачун до 5 новембра треба да дођу у ЕПС, филијала Београд, да подигну свој рачун. Да би испунили своју дужност отишао сам 9 новембра на шалтер број 9, јер поштом нисам добио рачун, и тражио сам дупликат. Дали су ми га, али су ми наплатили за то три динара. Да случајно нисам у дневној штампи нашао оглас ЕПС-а, мени би до сада струја била отсечена. Ко би онда био почтар? да ли ја, ЕПС или почтар?

Довитливи Београђанин који је решио проблем оскулице сијалица и штедњака

УНИШТИМО И ПОСЛЕДЊИ ИЗДАНАК ШПЕКУЛАЦИЈЕ

Купци - препродавци вршљају по нашим пијацама

Свакодневно се на свим пијацама нашега града креће нарочита врста дивљих трговаца чија се делатностастоји у томе да на пијацу добу рано, пре осталих грађана, покупују велике количине донетих намирница по стварној цени коштања и појаве се доцније, око осам — девет сати, са том истом робом, продајући је по високим ценама грађанима који нису имали могућности да рано добу. Радни свет Београда проузрокује због тога да своје у зноју зарађене надице даје таквим препродавцима.

Купци-препродавци су стална појава. Купо-продаја намирница је њихово једино занимање. Без икаквог напора, са минималним радом зарађују они више него што им је потребно. Уз то вештачки проузрокују скок цена на пијаци, ометају правилно снабдевање грађана и уносе пометњу и панику у редове радних људи који због таквих типова не могу да добу до намирница потребних за живот. Високе цене препродаваца могу у првом реду да плате само они који имају превелике доваца, само њима слатки шпекуланти који стварају у својим подрумима непотребне залихе.

Жалосна је појава, а уз то и необично штетна, ова купо-продаја, али је још жалосније то што до данашњег дана не постоји на нашим пијацама никаква активност контролних органа. Купци-препродавци вршљају, они из дана у дан постају све безобзирнији при свом „пословању“ и нико их у томе не спречава. Пошто су то увек иста лица, контролним органима не би било тешко да их похватају и примерно казне.

Јаја се рано ујутру купују по 5 до 7 динара, а неколико сати доцније поново излазе на пијацу по цени од 11 до 14 динара. Селјаци који донесу прасад брзо нађу купце за своју робу јер им се жури кући, а „купач“ плаћа реалну цену. У девет или десет сати „купач“ постаје препродавац. Прасе плаћено 150 динара продаје се по 200 до 250 динара, па и више. Интересантно је да су откупне и препродајне цене

код свих купаца-препродаваца уједначене, као по договору, и да већ у осам сати они „владају пијацом“.

Све то доказује да су појава купаца-препродаваца, њихов велики број и несметано „пословање“ озбиљна појава. По свим изгледима купци-препродавци раде споразумно и, најжалост, успевају понекад да владају нашим пијацама. Картел купаца-препродаваца учврстио се добро, док контролни

Један од најпознатијих препродаваца на Каленићевој пијаци

органи лабаво врше своју дужност.

Колико је штетна, нездрава и рупиљачка ова појава могу да кажу сви грађани и грађанке нашега града који купују на пијаци намирнице, јер се ови дивљи трговци не задовољавају само купо-продајом прасади и јаја, већ купују и

КОМУНАЛНИ ПРОБЛЕМИ

Београда

Дужности грађана при новој подели потрошачких карата

Нова деоба потрошачких карата, која ће се извршити ових дана, унеколико ће се разликовати од досадашњих начина поделе. Досада су се потрошачке карте за раднике и намештенике делиле преко предузећа и установа у којима су грађани били запослени. Овог пута све карте, без разлике, делиће се преко рејона у којима грађани станују.

Значи, да ће успех и експедитивност нове деобе умногоме зависити од уличних повереника, а исто тако и од самих грађана. Приликом досадашњих деоба потрошачких карата, преко рејона, испоставило се да многи грађани нису довољно озбиљно схватили своју дужност и нису читко и на време испунили своје формуларе. Дешавало се да су поједини улични повереници морали по пет-шест пута да долазе до тих грађана које, или нису налазили код куће или ови још нису били попунили формуларе. Многи формулари су били веома нечитко или само делимично попуњени, и то често баш од стране писмених људи, као на пример доцента Универзитета, лекара, чиновника. На тај начин се деоба карата никада није могла на време завршити.

Да се и овога пута то не би поновило, потребно је да грађани одмах и читко испуне своје формуларе и предају их кућном поверенику. На тај начин ће омогућити да на време добију нове потрошачке карте. У случају да неки грађани пропусти да изврши све формалности и због тога не добије карту, он ће морати да оде после 4 децембра у рејон, где ће накнадно добити нову потрошачку карту. Али, на тај начин он ће изгубити драгоцено време чекајући на ред, а исто тако отсећи ће му се сви они купони по којима су у међувремену издата следећа, те ће на тај начин направити себи и материјалну штету.

Да би нова деоба била што експедитивнија, потребно је да се грађани добровољно јаве својим уличним повереницима и да их помогну било на тај начин што ће сређивати карте и извршити потребна убележавања, било што ће мање писменим грађанима помоћи приликом испуњавања формулара. На тај начин избећи ће се свако непотребно губљење времена и сви грађани добиће нове потрошачке карте на време.

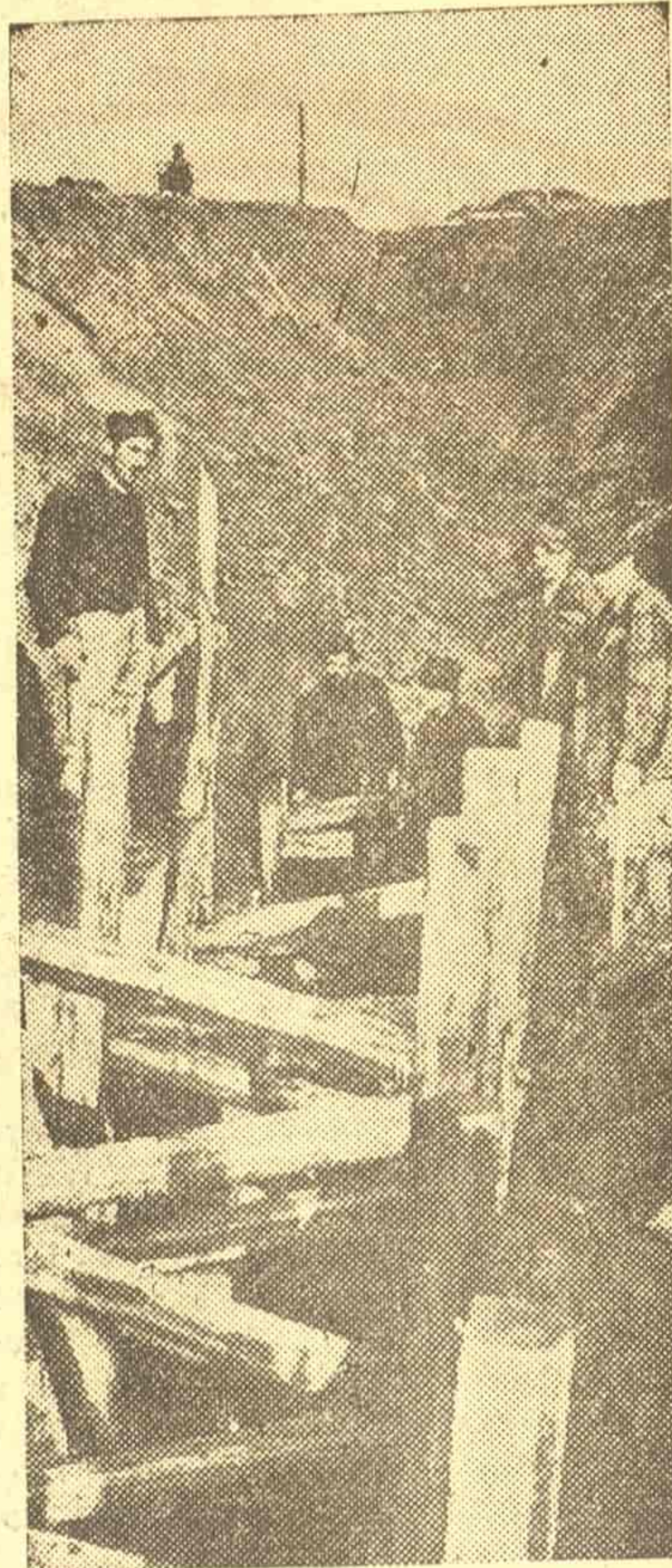
Бранко НИНКОВИЋ

Напори Бевода

за обезбеђење довољних количина воде

За потребе старог Београда, оног што се простирао до Варош-капије и чија је периферија била на Славији, два извора на Белим Водама била су довољна. Али Београд се подизао. Стално и нагло. Упоредо, расла је и потрошна вода. Једино могуће решење било је: увести савску воду и везати је дестилсану са бунарима подземне воде. Од 1915 до 1936 године подигнуте су на Белим Водама две натеге — северна и источна, за које су повезана 42 бунара. Поред те две натеге почело је 1939 године подизање треће — јужне натеге, чије је завршење рат омео. Прошле године народне власти помогле су да се започети радови продуже, тако да је од 26 бунара седам пуштено у рад. Ове године радови на ископавању бунара и полагању јужне натеге почели су август месеца. Само беспримерним залагањем 28 радника, успело је да се за тако кратко време — од четири месеца — постави 501 метар натеге и да се за натегу у исто време вежу четири бунара. Бунари су дубоки 30 метара и хватају воду из слојева 8 до 12 метара дубине, тако да површинска вода не би допрла у слојеве са подземном водом.

Радници, стари искусни копачи бунара, кажу да се досада никада у Београдском водоводу није постигао овакав успех. Радове око полагања натеге и прекривања бунара отежавао је песковити терен и подземне воде. Постављањем дрвене грађе радници су заштитавали терен од обрушавања, а подземна вода, која

Дубоки ров од 7 метара у који се полаже натеге

непрекидно надире и достиже висину од 2,70 метара, сталним електричним црпкама дају и ноћу извлачи се из канала, у који треба да се поставе цеви за натегу.

Изградњом јужне натеге, чија ће дужина износити 2000 метара, побољшаће се и квалитет воде. Дасадашњи размер (једна трећина савске воде и две трећине подземне воде) утицао је на укус и температуру воде, што се често осећало у летњим данима. Овим ће се и трошкови око стерилизовања воде умногоме смањити. У својим плановима Бевод је предвидео изградњу свих 26 бунара до 1948 године. Тиме ће се и онај мали проценат савске воде моћи да замени подземном водом, што ће бити од великог значаја за правилно снабдевање Београђана водом у летњим данима.

Обавезан лекарски преглед лица упослених у производњи животних намирница

Министар народног здравља Народне Републике Србије прописао је Правилник о обавезном лекарском прегледу лица упослених у производњи преради и продаји животних намирница и на птица, као и лица упослених у радњама за личну услугу (книжењу). У обзир долазе лица упослена у кланицама и предузећима за прераду меса и изараду конзерви, пекара, у фабрикама теста, бонбона и слаткиша, шећера и предузећима за производњу вештачког леда. Исто тако лица запослена у продавницама где се чувају, продају или расподељују животне намирнице: у месарницама, његабарницама, послатичарницама, задругама и бакалским радњама, као и особље менија, гостионица, кафана, бифеа, пансиона, преноћишта, јавних купатила, бања, козметичких и берберских радњи. Особље водоводних постројења упослено на пречишћавању и расподели воде такође се мора подвргнути прегледу.

Сва ова лица која производе, прерађују и долазе у непосредни додир са сировим или готовим производима животних намирница подвргавају се ле-

карском прегледу пре ступања на рад и најмање два пута годишње (почетком и средином године), а по могућству и свака три месеца.

Лица оболелим од заразних болести, туберкулезу плаћа, тифуса, венеричних болести, забрањује се привремено рад од излечења. Поред тога забрањује се привремено рад и оних лица код којих се налази болесник у кући од неког заразног обољења.

Лекарски и лабораториски прегледи упослених лица врше се у народним амбулантама, поликлиникама, диспансерима лабораторијама и установама код којих су чланови осигурани, на чијем се подручју налази предузеће или радња. Органи санитарне инспекције дају упуте за ове прегледе. Сва лица упослена у предузећима и радњама морају имати резултатну исправу у коју се уносе резултати лекарских прегледа, датуми целуларних, ванредних прегледа и привремена забрана рада. Ове исправе издају органи санитарне инспекције. Пријем на рад без претходног лекарског прегледа и неподвргавање лекарском прегледу у току рада, кажњиво је.

Резултати залагања на имању Градске економије

На имању Градске економије обрађу се велика пажња на редовну исхрану и добро одржавање стоке и живине. За месец дана помужено је 8.334 литара млека. Са земљишта које је брижљиво обрађено обрано је 38 килограма кукуруза и покосено 60 килограма детелине. Доприносо баште био је врло добар. Извршено је брање око 4.000 килограма бундеве, 140 килограма лука, 2.740 килограма прасилука, 2.721 килограм прасице, 11.525 килограма парадјаз, 560 килограма плавог патлиџана, 650 килограма тиквица и 704 килограма целера. Свакодневно се врши обрађивање земљишта и напашање леја. Поорано је 105 ил. земљишта. У расаднику на Вождовцу ради се на производњи цвећа, умножавању расада, лиснатог дрвећа и четинара. Због захлађења осетљивије цвеће пресађено је у стаклене баште. У радионицама се врше радови на одржању инвентара.

Енергин за пацове

— И запамти сине. Само благодарени овоме, ти си се тако дивно развио и ојачао!!

★ ЖИВОТ И РАДУ СССР ★

Белоруска Совјетска Гигијена-ДЕТЕ ОКТОБРА

Историја белоруског народа потиче из древних времена. У многовековној борби против разних страних освајача Белоруси су бранили своју националну независност, културу и језик. Али тек Совјетска револуција 1917 године омогућила је белоруском народу да стекне своју државу. На основу декларације права народа Русије, декларације која је прогласила једнакост и сувереност тих народа, њихово право на самоопредељење и слободан развој, формирана је Белоруска Совјетска Држава. Тако је почела нова ера у историји белоруског народа.

Пре Октобарске социјалистичке револуције Белорусија је била заостали део царске Русије. Сјоро није ни имала индустрије. Већи део земље припадао је поседницима. Селјаци без земље или са врло мало земље били су приморани да напуштају свој зајичај. Хиљадама су одлазили да траже посла у малобројним индустријским предузећима јужног и централног дела старе Русије.

Белоруски народ није имао никаквих политичких права. Није могао да се користи својим је-

зином, својом културом. Три четвртине становништва било је неписмено, а код жена неписменост је износила 90%. Пре Октобарске револуције Белорусија је имала само једну вишу школу. Њени студенти били су синови припадника повлашћених класа. Године 1914 на две хиљаде људи у Белорусији постојао је само један болнички кревет. Укупно је тада било у Белорусији 425 лекара.

Велика октобарска револуција коренито је преобразила Белорусију. По доласку совјетске власти белоруски народ створио је своју индустрију, снабдевену средствима напредне технике. Створио је и велику механизирану пољопривреду. Велики процвет у Републици доживела је култура, национална по облику и социјалистична по садржини. Појавила се национална интелигенција.

У белоруској пољопривреди догодили су се преобрајаи и стог значаја и замаха. Уочи Октобарског рата у Белоруској ССР било је организовано 10.260 колхоза, у које је ушло 99,30% селјачких газдинстава Републике. Колективизација је омогућила да се у пољопривреди све-

страно примени машинска техника. Белорусија је имала 9.855 трактора, 1.594 комбајна, десетине хиљада разних пољопривредних машина. Обрађива површина износила је 5.931 хиљаду хектара, према 2.564 хиљаде копио је износила 1913 године. Увелико се приступило исушењу белоруских мочвара, које су раније увек претстављале велико зло за белоруског селјана. Двеста педесет хиљада хектара таквога тла било је исушено до почетка Отабјинског рата, а 1941 године влада је донела одлуку да се у току првих петнаест година исуши још четири милиона хектара мочвара.

Република је добила широку мрежу средњих и виших школа. Пред почетак рата у Белорусији је било 13.000 школа, 26 виших и 41 научно-истраживачки институт. Белорусија има своју Академију наука. Број студената био је 1940 године 75 пута већи него 1913 године. У годинама совјетске власти потпуно је ликвидирана неписменост. У погледу развоја и напретка уметности постигнуте су велики успеси: пред почетак рата Белорусија је располагала са 23 позоришта, међу које је спадало и Државно позориште опере и балета. Створене су Државна филхармонија, пет музичких виших школа и петнаест музичких школа, поред Државног конзерваторијума.

Белоруска пољопривреда доживела је сирепна уништења. Хитлеровци су потпуно уништили колхозско сточарство, машин-

ско-тракторске станице и спалили преко 400.000 селјачких кућа. Обрадиве површине у Републици смањиле су се биле услед немачке окупације за 43%. Ванредна државна комисија утврдила је да укупна штета, коју су немачки агресори нанели народној привреди Белоруске ССР, износи 75 милијарди рубаља.

Цео белоруски народ дигао се у борбу против окупатора — пријатеља, против хитлеровца. Стотине хиљада Белоруса отишле су у редове Црвене војске. Сви су они с оруђем у рукама храбро бранили своју отаџбину, своју слободу и независност. У партизанским одредима, који су деловали у непријатељској позадини, учествовало је на територији Белорусије око 350.000 наоружаних партизана.

После ослобођења белоруске земље од фашистичких угуњача, у целој Републици приступило се обимним радовима на обнови У тим радовима вредно учествовао је цео народ. Белорусија је дочекала двадесет девету годишњицу Велике октобарске револуције у знаку великих успеха на делу обнове народне привреде. Већ је обновљено преко половине енергетичких средстава, која су постојала пре рата. Исто тако, обновљен је читав низ великих завода и неколико хиљада средњих и малих индустријских предузећа. Из грађевина се дигну белоруски градови Минск, Гомел, Орша, Могилев, и други које су фашисти били порушили. У селма је подигнуто 200.000 кућа за селјаче,

Преко 300 машинско-тракторских станица понова је приступило раду. На територији Републике обновљено је близу три четвртине прерадне обрадиве површине. Брзим темпом обнавља се и колхозско сточарство.

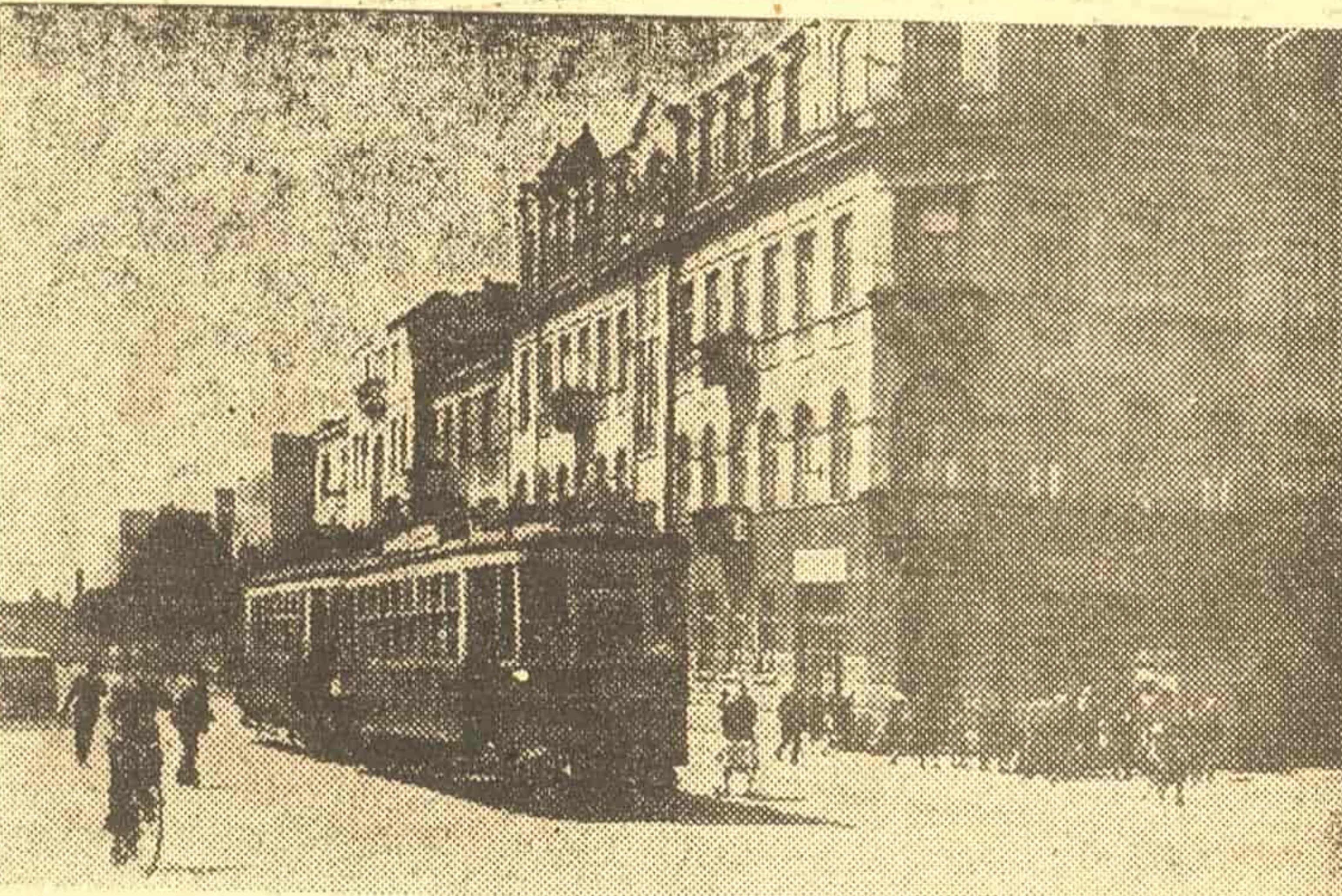
У годинама нове Стаљинове „пјатилетке“ Совјетска Белорусија не само што ће потпуно обновити своју народну привреду, већ ће и превазићи њен прерадни ниво. Године 1950 прерадни обим индустријске производње биће надмашен за 160%. У току пет година у Републици биће обновљене и направљене оне индустријске гране које су постојале пре рата, а

створиће се и нове — аутомобилска и тракторска индустрија.

Петогодишњи план предвиђа брзу обнову и даљи процват пољопривреде — проширење обрадиве површине, изградњу нових машинско-тракторских станица, повећање жетвеног приноса по јединици површине, велико унапређење сточарства.

Белоруски народ дубоко је убеђен да ће план великих радова, обухваћеном новом Стаљиновом „пјатилетком“, бити успешно остварен.

НИКИФОР НАТАЛЕВИЧ, претседник Президијума Врховног совјета Белоруске ССР

Минск, у коме су немачки фашисти извршили страховита рушења, великим делом је обновљен

Конгрес књижевника у Београду

Конгрес књижевника који се одржао у Београду, ових дана, несумњиво да има велику историску важност, јер први пут у историји наших народа књижевници из свих крајева наше земље приступају јединствени договору, за свој даљи рад. Овај Конгрес књижевника — на коме су присуствовали делегати из читаве Републике, држи се после најдубљих и најпотреснијих догађаја, који су икада уздрмали читаво човечанство, а за наше народе има судбински значај — долази као нужност да се на њему у вези са прошлошћу направи осврт на књижевне прилике код нас и набаци нови задаци, који се постављају пред наше књижевне раднике.

У прошлости, још пре рата, напредни књижевници покушавали су неколико пута да сазову конгрес књижевника на коме би се ујединила стремљења писаца ради успешног деловања у борби против фашизма, који је у то време већ претрио да пороби наш народ. Али покушаји су остали без успеха и тек данас, у ослобођеној земљи, у нашој Републици, Конгрес је потврдио да ће од сада наши књижевници свесним напорима, уједињени и јединствени, на великом задатку наше нове књижевности, дати кроз своје стварање прошлост наших народа, догађаје из ослободилачког рата и нашу нову епоху изградње земље и новог човека.

На Конгресу су присуствовали претставници свих антифашистичких организација, који су поздравили књижевнике и говорили о потребама наших људи за књигама, које треба верно да приказују њихов живот, њихове напоре и занос. Претставници су подвукли, да са изградњом наше земље нужно је да књижевност помогне подизање новог човека. Све је то имало велике важности за сам Конгрес, јер преко поздравних претставника антифашистичких организација и њихових захтева, књижевници су непосредним путем дознали, и потребе нашега човека, тако да ће им то послужити као потстрек за њихово књижевно стварање.

Посебно место на Конгресу, а уједно и најважније, је држање реферата, дискусије која је настала после њега, стварање Статута књижевника и образовање Савеза југословенских писаца. Реферат Радована Зоговића дао је дубоку анализу догађајима задњих година, који су се одиграли код нас, и о променама које су извршене у нашој домовини, о књижевности која долази као одраз тих догађаја и о новим задацима који стоје пред писцима нашег времена. Дискусија, која се развила у вези са рефератом и касније поводом пројектованог Статута, допринела је још више да Конгрес заврши свој рад са великим значајним резултатима: изграђивањем заједничког става наших књижевника у вези са новим задацима који стоје пред њима, оснивањем Савеза југословенских писаца избором пленума управе Савеза књижевника Југославије.

У управу Савета књижевника ушли су: претседник Иво Андрић, потпретседници Отон Јупанић, Мирослав Крлежа, Исидора Секулић, Радован Зоговић, Исак Самоковлија, Божо Конески; главни секретар управе је Чедомир Миндеровић, први секретар Иво Фрод, други секретар Миле Клопчић; чланови су управе: Јуш Козак, Виктор Цар Емин, Вељко Петровић, Милан Богдановић, Славко Колар, Франц Бевк, Десанка Максимовић, Марјан Франићевић, Борис Зихерл, Вјекослав Калед, и Скендер Куленовић. За чланове Контролне комисије изабрани су Аца Шопов, Бранко Попић и Прежихов Воранић. У надзорни одбор ушли су Иван Дончевић и Велибор Глигорић.

Конгрес књижевника Југославије који је одржан у Београду, по речима маршала Тита, има велике важности, јер показује да су „књижевници из свих наших народних република, из целе наше земље, јединствени“.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ

Колективно посећивање — музеја и изложби

у овом Шакмичењу шрџба испуниши даишу обавезу

У Београду је последњих месеци приређен велики број изложби. Неке су још увек отворене, иако је прошло већ неколико недеља. Посета је жива, али ипак се види да изложбе нису добиле карактер који жели да им се да, управо да буду што масовније и боље посећене. Још увек постоји велики број људи по фабрикама, надлештвима и насељима који не посећују изложбе и музеје; они остају даљено од тих културних приредаба, иако су оне у првом реду намењене широким народним масама.

На свакој изложби од сликарских до индустријских, у сваком музеју има вредности које претстављају културни и материјални успон нашег живота. Самим тим изложбе и музеји имају заслужити карактер. Данас у Београду постоје две сликарске изложбе: изложба металургије и рударства и изложба пионира, а од музеја: етнографски, војни, природњачки и уметнички. Када се узме у обзир да су народним масама музеји у прошлости били страни, јер су служили више у репрезентативне сврхе, него као установе за популаризовање искуе и илустрацију наше историје и културне прошлости, данас се мора преко масовних посета музејима и изложбама привући народ овим установама, које треба да служе његовом културном уздицању. На изложбама и у музејима може се много научити, а у томе ће се и успети уколико се правилно организују масовне посете.

Водичи на изложбама и у музејима имају велики значај за посетиоце, а нарочито за колективне посете. Улога водича постаје много значајнија, када се узме у обзир да они свој рад морају ускладити са културним нивоом посетилаца. Због тога и њихова делатност мора бити велика и бржљивија да би што успешније користила посетиоцима изложбе и музеја. Има случајева да водичи често шаблонски тумаче изложбене предмете или слике док њихова тумачења треба да имају карактер кратких предавања уз илустрацију изложбених предмета на изложбама или у музејима. Само тако, са одржавањем кратких предавања по изложбама и музејима, народ ће моћи да учи на њима, а колективним посетама подићи ће

се још више значај изложби и музеја за народ. На овај начин изложбе и музеји постаће блиски народу, човеку наше нове епохе.

Зато је потребно агитовати и популаризовати колективне посете и организовати их. Неке су улике из рејона, већ, иницијале колективне посете изложбама, исто тако и поједине фабрике, али то још не значи да се створило масовно интересовање за изложбе и музеје, као би требало да буде. Културни одбори по радионицама и фабрикама, надлештвима и рејонима, повезани са градским културним одбором, треба да организују колективне посете, водећи, наравно, рачуна да оне што боље успеју.

В. П.

Нове књиге

НАША КЊИЖЕВНОСТ (свеска 11, новембар 1946 г.), ћирилицом, издање „Просвете“ страница 59, цена 30 динара.

К. В. ОСТРОВИТАНОВ: Кратак преглед економске предкапиталистичких формација, ћирилицом и латиницом, стр. 159, 80, издање „Културе“, цена 20 динара.

А. ЛЕОНТИЈЕВ: Преглед и метода политичке економије, ћирилицом и латиницом, стр. 112, 80, издање „Културе“, цена 16 динара.

М. ШОЛОХОВ: Тихи док (књига трећа), ћирилицом и латиницом, стр. 486, 80, издање „Културе“, 65 динара.

Колектив артиста располаже добрим снагама

У току ове недеље колектив артиста наступао је на позорници Месног синдикалног већа. Овај наступ имао је карактер смотре на којој су артисти показали своје квалитете и могућности свог даљег развоја.

На смотри колектив артиста је доказао да располаже добрим снагама, да је опробан и да има млади кадар, који још више омогућује да се колектив развија. Колектив артиста је показао да програм може добро припремити и да има зрелости и способности за учествовање на наступе.

На овом наступу увидело се да колектив по разноврсности програма, по преданости и љубави према својој позиви и циљу коме жели да служи, може врло добро послужити приликом организовања приредби забавног карактера. Истовремено намеће се питање колике могућности постоје за оснивање централног циркуса или артистичког атељеа, где би чланови овог колектива и други артистички ансамбли могли да иступају. На овај начин артистима Југославије омогућило би се да се развијају, да њихов програм буде квалитетнији бољи и да се изграђују као артисти, попут артиста у Совјетском Савезу. Месно синдикално веће требало би да се позабави овим питањем и, саветујући се са Главним савезом, размотри могућности стварања једног централног дома за наступе артиста.

Са изложбе ЗЛУС-а

Лојзе Долнар: Слика Јакович (скулптура)

Репертоар драмских секција мора одговарати квалитету извођачких снага

Да би рејонско позориште могло остварити свој задатак, није довољно само створити обилан програм, већ је нужно да тај програм одговара извођачким снагама како би од тога публика имала користи а не штете. Позориште Другог рејона поставило је себи за задатак да до краја децембра припреми више комада: „Слугу двају господара“ од Голдонија, „Златну кишу“ од Јефтимија, „Протекцију“ од Нушића и још неколико једночинки. Програм је врло обиман, али како ће га чланови рејонског позоришта извести до краја, то ће се тек видети у току извођења.

Прошле недеље на позорници Другог рејона играна је „Златна киша“ од Јефтимија. То је позоришна игра која даје слику једног друштва, са људима који не презају од злочина и борби за богатства, свет банкарара, министара и хоштаплера, који су сви на истој линији и господаре румунским друштвом, експлоатацију га и гурају у пропаст, која га је и задесила у току задњег света.

Тематика „Златне кише“ је, углавном, о животу хоштаплера новинара, који не бира средства у потеру за новцем, удељује банкарара, повезује се са хоштаплерима, поседује везе са министрима и политичарима, који се боре за власт и на крају, после затвора у који је допао и малог застоја наставља са својим старим животом.

Али, на позорници није све тако испало нити су довољно осветљене улоге из „Златне кише“. Јунак овог комада новинар-хоштаплер, који је главни стојер у читавој игри и око кога се крећу сви остали типови није довољно осветљен, тако да читава улога губи свој прави смисао. Његови другови, који нису мањи хоштаплери од њега, делају и варијау банкарара као из спорта и забаве. Док остали, који претстављају виши staleж и господаре друштвом на позорници не носе ништа од свега тога и испадају наивни, простодушни и дегинасти. Читав смисао и суштина свог позоришног комада су умањени и скоро уништени.

Програм рејонских позоришта мора се правити онако како би одговарао извођачким снагама. И не само то. Потребно је дубље заћи у проблематику онога што се поставља на позорницу, изучавати позоришни комад, повезујући само дело са друштвом о коме оно расправља, да би се могла успешно и снажно дати типичност једне епохе. У суштинском, и позоришна игра која има вредности као што је „Златна киша“ од Јефтимија, губи свој циљ. „Златна киша“, у режији као што је била ова у Другом рејону, не оставља утисак друштва које се љубља, не даје лик људи који

носе са собом тешку прошлост преварана и издајника. Читав позоришна игра требало је да има тај смисао и циљ. Међутим, чланови рејонског позоришта нису имали те снаге и тих способности да правилно осветле главни садржај „Златне кише“.

Да се не би и касније падло у овакве грешке, намеће се потреба стварања једног одборног одбора, који би помогао рејонским позориштима да правилније припреме своје програме и успешније их изводе. Градски културни одбор треба да поведе рачуна о томе, с обзиром да досада позоришта нису постигла нарочите успехе. Треба једном размотрити ситуацију рејонских позоришта и констатовати какве могућности постоје за њихов развитак.

Припреме за такмичење фолклорних група

Приликом досадашњих иступања разних фолклорних група могло се утврдити да постоји велико интересовање за иступање, али да је исто тако неопходно потребно да се приступи планском усавршавању тих група. Дешавало се, наиме, да поједине групе или не дају довољно квалитет или, тежећи квалитету, погрешно стилизују народне игре.

Посета Државног ансамбла народних игара СССР многоме је рашчистила теоретске поставке о начину гајења фолклорних игара. Да би се могло са једне централне тачке руководити свим групама, потребно је имати тачан преглед свих фолклорних група у Београду. Због тога је одлучено да се у месецу децембру одржи такмичење фолклорних група. Одржаће се такмичење средњошколских фолклорних група, на којем ће учествовати све београдске гимназије. Прописано је пет оригиналних народних игара. За остале фолклорне групе, предвиђене су две утакмице. На једној ће се такмичити у правим народним играма, а на другој у стилизованим. За обе утакмице фолклорне групе ће слободно изабрати пет народних игара.

Ове утакмице претстављају само увод у једну солидну, планску организацију рада на оживљавању народних игара, које ће бити спроведена у првој половини 1947 године. Ако овај шестомесечни план буде успешно извршен, приступиће се изради даљег, обимнијег рада на популаризацију фолклорних група и планског подизања њиховог квалитета и гара.

Химна народа Југославије

Президијум Народне скупштине ФНРЈ изабрао је за државну химну песму Чедомира Миндеровића

Смело смо пошли, из мрака и страве,
Кроз крваву буру, у битака дим!
Братство, јединство да победу славе!
Да слободна — засјаш лепотама свим!

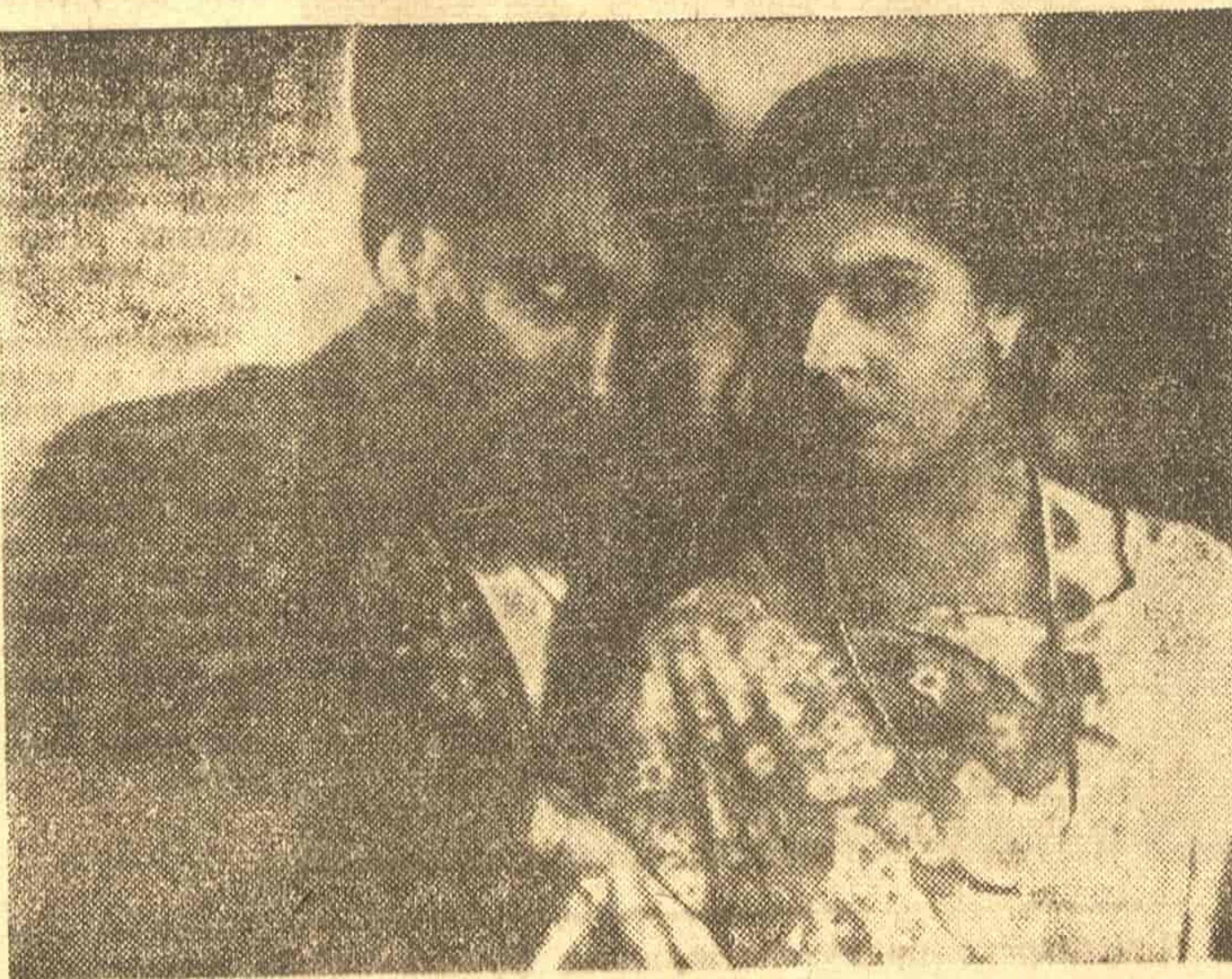
Републико наша, под сунцем слободе,
Дух Твој у векове нек поносно сја!
Путеви славе нек Те вечно воде,
И стег Твој нек само за победе зна!

Над делом радних и поносних људи,
Слободе нек блиста наш пламени знак!
Армије наше гранитне су груди,
Наш јуриш за Тебе ко олуј је јак!

Републико наша, под сунцем слободе,
Дух твој у векове нек поносно сја!
Путеви славе нек Те вечно воде,
И стег Твој нек само за победе зна!

Напред и напред! И никада робом!
Све славнија, јача, на путу си том!
Завете палих ми чувамо с Тобом,
Да вечито срећан и наш буде дом!

Републико наша, под сунцим слободе,
Дух Твој у веков не поносно сја!
Путеви славе нек Те вечно воде,
И стег Твој нек само за победе зна!

Сцена из филма „Последњи табор“

К. Т.

ИЛУСТРОВАНА РЕПОРТАЖА »20 ОКТОБРА«

Кроз радионице Дома за васпитање младежи

У Београду је пре рата постојао само један дом за збрињавање и васпитање деце који нису имали родитеље и куће и које је бивше друштво остављало да по улицама града траже хлеб и пре ноћиште. Народне власти, поред Дома за васпитање младежи у Краљевића Марка улици, отвориле су ову незбринуту децу још три дома. Два у Београду и један у Неготину. По своме уређењу и методама рада ови домови ће бити права уточишта у којима ће деца заједно са својим другима родитељски доми.

Данас се у Дому за васпитање младежи изграђује 50 деца, који су према смислу и вољи за поједине врсте рада распоређени у четири радионице Дома: кројачку, столарску, обућарску и штампарску.

Мали Живорад, четрнаестогодишњи дечак плавих широко отворених очију одавно не ма родитеља. Од своје шесте године он живи у домовима за децу.

— У овај Дом дошао сам, памтим добро, онога дана када је наша Армија ослободила Загреб. И врло ми је лепо овде. Радумо у радионицама, у школи, на физкултури.

Живорад ради у кројачкој радионици Дома где је, као и у школи, један од највреднијих питомаца.

И у другим одељењима Дома на све стране раде дечаци и чини им се да сада ништа није тешко јер њихове жеље и одушевљење за рад и нова постигнућа премашују њихов детињи узраст.

„Кад бисмо имали неку хармонику...“

Књиге и музика имају огроман значај за развој деце. И управа Дома, да би унела што више радости у живот ових малих људи, уредила је после ослобођења домску библиотеку која има 2.600 књига. Али, од музичких инструмената у дому нема ничега — сем мале усне хармонике.

Бранко Станковић, ученик столарске радионице, каже нам:

— Скоро сам гледао „Здравствуй Москва“. Тај филм ме потсећа на дане и рад у овом дому. Их, кад бисмо имали и ми једну велику, праву хармонику!

На великом делу омладине Југославије — на градњи Пруге учествовало је у другој смени и десет омладинца овога Дома, Милорад Јовић 18-годишњи младић, са очима што казују много од онога што је преживео, био је један од десет учесника на градњи Пруге. Његова историја је тужнија него његових младих другова. Док је био мали, тако мали да се не сећа ни lika мајке, она је умрла. Отац га је напустио, а сестра, Јелина, удавила се у реци. Од 1936 године он је у домовима и прихvatилиштима за децу. Године 1945, у дане када је омладина Србије радила на сечи дрва, и Милорад је пошао с њима. Одатле је и дошао у Дом. У својој обућарској радионици Милорад је највреднији ученик и највољенији друг. Други разред занатске школе завршио је са одличним успехом.

Лепа реч гвоздена врата отвара

„Лепа реч гвоздена врата отвара“ — написао је у зидним лубинама своје штампарске радионице Александар Видосављевић, типографски ученик. И није то случајно написао. Александар је био некада срећно дете. Живео је у породици, окружен топлим мајчином негом и очевим старањем. Али, једног дана мајка је умрла. Дошла је нека друга жена у кућу и — све се променило. И ето, Александар је сад у Дому за васпитање младежи, заједно са братом. Срећан је што му се дала могућност да ради, да научи занат, а доцније, биће он добар мајстор и честит грађанин свога града.

Окружени пажњом и бригом од првог тренутка по уласку у Дом, у средини пуног рада развијају се ови млади дечаци у јаке и здраве људе. Сутира ће напустити одељења Дома са пуно захвалности новом друштву, које им је омогућило да се од продавца цвећа и пертли и малих уличних гамена изграде у добре занатлије и корисне чланове наше народне државе.

Д. ПЕТРОВИЋ

Живорад Путић бивши питомац Дома васпитање младежи — а сада мајстор у домској обућарској радионици — показује питомцу Милораду Јовићу израду нове ципеле

Журно раде руке малог Љубише Видосављевића у домској штампарији. Он вешто слаже слова и спрема се да поставе добар словослагач

Лице питомаца Радована Станисављевића — показује са колико озбиљности прилаже ови дечаци раду у својим радионицама. Са исто толико воље они уче у занатској школи и на физкултури

У столарској радионици има највише ученика — један од највреднијих Зоран Петковић крај фрез машине за саставање делова

ШАХ

Финални турнир у Загребу за југословенски шампионат донео је досад разна изненађења

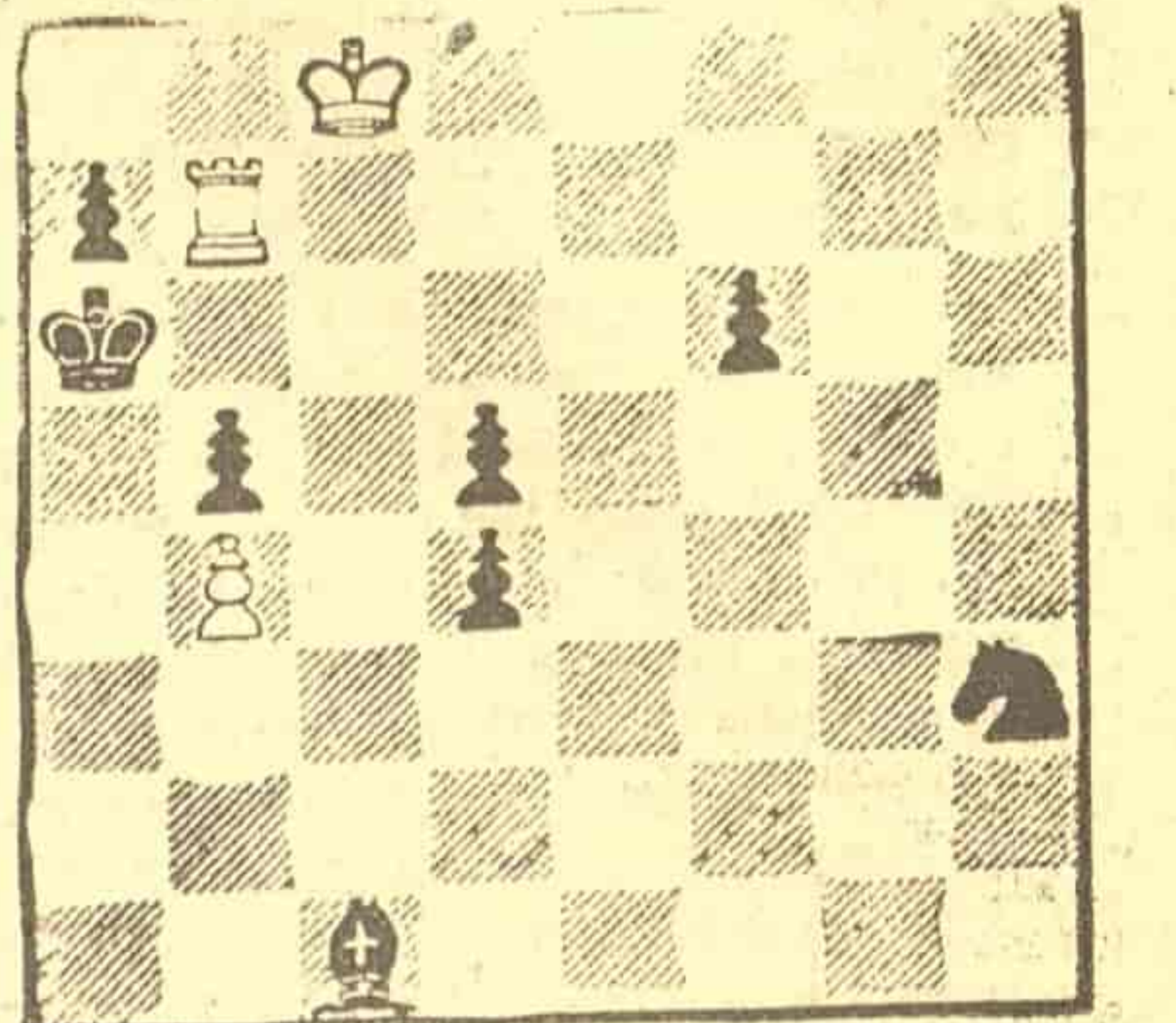
ЗАНИМЉИВ ЧЕТВОГОПОТЕЖЊАК

Леонид А. Кубеа (Лењинград)

Бели вуче и даје црnome мат у четвртој потеза. Шахисти углавном нерадо приступају решавању четворопозетних проблема, јер их сматрају изузетно тешким. Велика их тражи двоцветне, а донекле и тропцветне проблеме. У ствари најзанимљивији су баш вишецветни проблеми.

Зато проучавање и анализирање вишецветних задатака може да користи свакоме играчу у усавршавању у шаху.

У овом Кубеловом задатку бели топ, да би дао мат, треба да се пребаци са седме на шесту хоризонталу. Међутим, то није тако једноставно, јер про-

тивник приступ може да брани ловацем или коњем. На пример 1) Tb7—e7? Sh3—g5!; 2) Te7—d7, Lc1—f4! и о мату у четвртој потезу нема ни говора.

Решење гласи овако: 1) Tb7—f7! Lc1—g5; 2) Tf7—e7! Sh3—f4; 3) Te7—d7 и сад ловац не може више да брани приступ белом топу на шесту хоризонталу, где ће овај дати у идућем потезу мат.

Озрен НЕДЕЉКОВИЋ

УЗРИТЕ НЕ РЕШИ

Хоризонтално:

- 1) Прастари град у Халдеји, најплоднији француски песник XIX века, подземи свет; 2) личност из драме »Живи леш«, веселје, израслина на глави неких животиња, река у Сибиру; 3) предлог, река у Црној Гори, чувени француски лексикограф, река у Хрватској, два сугласника; 4) коњи, свеза; унута речница, прво слово азбуке; првак, јединица за мерење електричног отпора, зимзелено дрво; 5) становник Индије, грчко слово, лео намештаја, иницијали најбољег српског сатиричара, лирска похвална песма; 6) невоља, долина, река у Француској, свеза, предлог, скраћеница за најмоћнију политичку организацију на свету, значај коњи; 7) грчко слово, усјана маса коју избацује вулкан, гомила, јад, злато (франц.); 8) камила, врста спорта, аждаја, стид; 9) писац романа »Робинзон Крузе«, кола, свеза.

Вертикално:

- 1) разум, иницијали писца романа »Чапајев«; 2) оледа, досепо; 3) чувени совјетски коментатор спољнополитичких догађаја; 4) коњ, скраћеница за једну установу у Београду, шести тон Ц-дур музичке скале; 5) запрезни прибор, пето слово азбуке, свеза; 6) старогрчки бож сунца, сугласник, наставак за присвојни предлог; 7) свеза, варош у Француској, свеза, 8) свеза, чуло слуха; 9) гивек (лат.), предлог, показна заменица; 10) скраћеница за једну титулу, зимљорадник, и сугласник и самогласник; 11) преврћу земљу плугом, предлог, поклоно; 12) планина у Тесалији »Блато«; 13) нај, пољопривредна алатка; хемиска ознака за баријум; 14) предлог, сугласник, повратна заменица; 15) иницијали погинулог народног хероја из Чапачког округа, самогласник, предлог; 16) предлог, планина у Малој Азији, првак; 17) полутар; 18) јеврејска богомоља у Босни и Србији, пространа висораван у Азији; 19) свеза, лична заменица.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Хоризонтално:

- 1) Јаша Иран; 2) Мако, Мо, д, б; одан; 3) Иво, долан, скоро, аја; 4) та, рис, она, лан, сок, ово, ас; 5) локва, несит родан; 6) во, сит, о, тим, на; 7) она, Лил, све, пет, роб; 8) бака, кат, слика, Куи, тело; 9) ара, кувар, вагон сур; 10) са, Сена, атак; Ко; 11) пара, Арои.

Вертикално:

- 1) мит, ба; 2) Јава, ара, и; 3) ако, рл, ока, со; 4) Шо, дно, на, кер; 5) Ана, Москва, Куна; 6) олово, лав; 7) Ана, сит; 8) па, Нил, ср (својеручно); 9) лет, сл (слично); 10) ас, ови; 11) мит, ЕК (Едвард Кардељ); 12) СС Стеван Сремац, тип, ав; 13) кор, мека; 14) докон, туга; 15) и, бродар, нота; 16) ро, ова, от, нар; 17) ада, она, бес, хо; 18) нај, лук, и; 19) нас, оро.

СПОРТ

Значај физкултурних актива

и њихова делатност

Основни задатак нашег физкултурног покрета је подизање здравља, радне способности и одбранбене моћи наших народа. Физкултурна друштва морају да настоје да остваре у пракси постављене задатке и да их спроводе међу својим члановима. При томе, нарочито морају да обрате пажњу на своје активе, да их повежу стручним и систематским радом, тако да она са матичним друштвом чине једну целину.

Рад у затвореним просторијама, радионицама, фабрикама, канцеларијама, једноличан начин свакидашњег посла, захтева освежење, одмор и прикупљање нових снага за успешан наставак рада на обнову земље. Одмор и освежење најбоље се постижу физкултуром и спортом. Физкултура приближава човека природи, изводи га на свеж ваздух, на сунце, у природу. Зато је рад у активима врло значајан, јер активни пружају могућност појединцима да се баве физкултуром, да се кроз телесно вежбање и спортске игре освеже и одморе.

Физкултурни активи треба да настоје да привуку што већи број чланова и да их заинтересују за физкултуру. То се најбоље постиже путем предавања и приказивања физкултурних филмова. Организовање колективног посећивања спортских такмичења такође изазива интересовање за активно учествовање у физкултурном раду.

Треба водити рачуна о начелу постепенисти, наиме, да рад отпочне с лаким задацима, а тек доцније с тежим. Опште телесно образовање треба да буде основ физкултурног рада и деловања синдикалних актива. Нарочито је повољна гимнастика за припремање тела за вежбање разних спортова.

Заједнички излети у природу такође су веома препору-

љиви као почетак физкултурног рада. Том приликом треба организовати разна мала такмичења, у скоку у даљ с места, трчање на краће стазе, разне игре с лоптом и без лопте, народна кола и слично, затим зими краће смучарске излете, у почетку на оближње терене без стрмих падина, са лаким и приступачним стазама почетницима. После оваквих излета, када се тело мало размрда и оспособи за јаче физичке напоре, најбоље је приступити вежбањима одбојке, стоног тениса, кошарке, рукомета, фудбала и других спортова. При томе треба водити рачуна према годишњим добима, у којим спортским гранама треба ве-

жбати, док опште телесно образовање и гимнастичке вежбе, нарочито, треба спроводити током целе године, јер то претставља основ систематског физкултурног рада.

Оваквим радом заинтересова-

ваће физкултурни активи наше најшире масе а уједно ће изабавити на површину најдаровитије појединце и екипе, који ће заступати синдикалну подружницу у такмичењима.

КАКО ЋЕ СЕ СПРОВЕСТИ ТАКМИЧЕЊА ФИСКУЛТУРНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

На основу закључака другог пленарног састанка Главног одбора ФИСА-а, систем такмичења на бази давања оцена, уводи се као сталан метод рада физкултурних организација.

Обавезе се узимају на скупштинама друштва актива и окупних организација. Обавезе треба да се крећу у могућностима чланства и зато је

потребно израдити детаљан план рада у току претстојећих три месеца.

Смисло овог такмичења је борба за давање што бољих обавеза и њихово потпуно испуњавање. Тиме се свакој организацији даје могућност да буде на првом месту, јер се њена вредност неће мерити само по цифрама, већ и по квалитету датих обавеза, њиховом испуњавању и свекупном напретку организације.

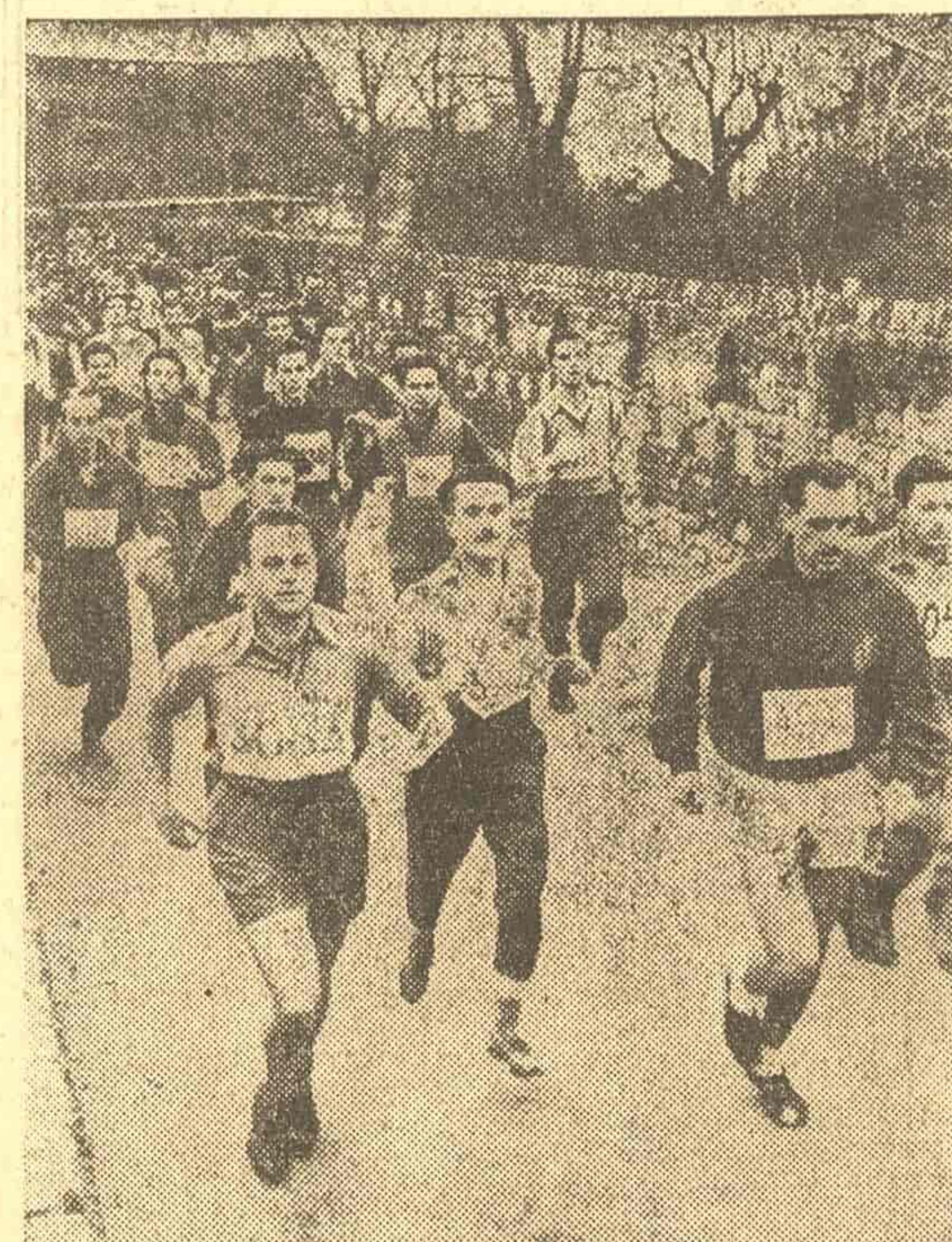
У овом правцу постоји могућност да се такмичи организација са организацијом између себе — друштво са друштвом. Оваква такмичења веома су корисна и доносе изврсне резултате.

Установљене су и награде. Физкултурне организације на територији Народне Републике Србије, у међусобном такмичењу, могу добити следеће предлаге заставнице:

- за најбољи српски актив,
- за најбољи средњошколски актив,
- за најбоље друштво,
- за најбољу српску организацију у Југославији,
- за најбољу окупну организацију (укупнички Обласни одбор Космета и Градски одбор Београда).

Прве прејавне заставнице подељене се свечано на годишњој скупштини физкултурног савеза Србије.

Студенти се такмиче у кросу

Отпочела су такмичења крос-контрија »Победа народа«. Прешле недеље узело је учешћа преко 10.000 такмичера на друштвеним такмичењима. Трчали су омладинци и омладинке, студенти и студенткиње, радници, чиновници, активни спортисти и многи други.

Најмасовније такмичење и са најбољом организацијом одржано је на Калемегдану — крос »Зрвене звезде«. Скоро три хиљаде чланова друштва и актива трчали је на стазни разне дужине. На стазни је једна група студената.

